REGD. NO. M. 3152

27-11-53 శుక్రవారం

ESTD: 1930
జమీన్‌రైతు
THE ZAMIN RYOT. NELLORE.

2 అణాలు

సంపుటి 25	మేనేజింగ్ ఎడిటర్: నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు సంపాదకుడు: నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి	సంచిక 48

రామాయపట్నంవద్ద సముద్రంలో కావలి విద్యార్థి దుర్మరణం!

11 తేది కావలినుండి కొందరు హైస్కూలు విద్యార్థులు రామాయపట్నం సముద్ర తీరానికి విహారానికై వెళ్ళారు. అందులో కొందరు సముద్రంలో స్నానం చేయుచుండగా, అయిదవఫారం విద్యార్థి గొల్లమూడి కోటారెడ్డి మునిగి పోయాడు. మరుసటిరోజు అచ్చటికి మైలుదూరంలో అతని కళేబరం తేలింది.

—ఇస్కా వసంతకుమార్, కావలి.

రాజధానివిషయంలో కాంగ్రెస్ తుదిప్రయత్నం!

కర్నూలునుండి శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారికి పిలుపు: పయనం

గత మూడుమాసాలుగా ఆంధ్రదేశాన్ని తికమకపెడ్తున్న రాజధాని సమస్య, యీ పత్రిక పాఠకుల దృష్టికి వచ్చేలోగా అటో-ఇటో తేలిపోతుంది.

గతవారం ప్రసంగంలో రాజధాని విషయం తేలిపోయినా, కమ్యూనిస్టులు, లోక్ పార్టీవారు, సోషలిస్టులు, కడకు కాంగ్రెసుపార్టీకి చెందినవారుకూడా సవరణలు ప్రతిపాదించారు.

కమ్యూనిస్టులు; కాంగ్రెసుసభ్యులు దశరథ రామయ్య; వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారలు ప్రతిపాదించిన మూడు సవరణలలో శాశ్వత రాజధానిని 1954 ఏప్రిలు 1 తేది లోపుగ విజయవాడ - గుంటూరుకు మార్చాలని సూచిం

ఆంధ్ర భావతరంగాలు

★

[మా రాజకీయపరిశీలకుడు]

చారు. లోక్ పార్టీవారు మార్చవలసిన గడువు 1954 అక్టోబరు 1 తేది, ప్రజా సోషలిస్టులు 1955 ఏప్రిల్ 1 తేదిగా సూచించారు.

వీటన్నిటినిబట్టి చూస్తే శాశ్వత రాజధాని విజయవాడ - గుంటూరకేనని అందరి మధ్య ఏకాభిప్రాయం వుంది. కాని గడువు విషయములో మాత్రం విభిన్నత కనబడుతుంది. వీటిలో యెన్ని సవరణలు ప్రవేశపెట్టబడతాయో, రాజధానిమార్పుకోరేవారు ఏ గడువు విషయమై ఏకాభిప్రాయానికి రాగలరో, ఏ గడువు నెగ్గుతుందో చూడవలసివున్నది.

★

శాసనసభలోని అన్ని రాజకీయపార్టీలు కాంగ్రెసుతో కూడా - ఒక్క విషయాన్ని అంగీకరిస్తున్నాయి. కర్నూలు తాత్కాలిక రాజధానేనని అందరూ ప్రకటించారు. కాని శాశ్వత రాజధాని విషయంలోనే అభిప్రాయ భేదాలు కనిపిస్తున్నాయి. ఇప్పుడు సవరణలు ప్రతిపాదించినవారు శాశ్వతరాజధాని నిర్ణయం యిప్పుడే జరగాలని పట్టుబట్టుతున్నారు. కాంగ్రెసుపార్టీ మాత్రం విశాలాంధ్ర విషయం

మద్రాసు హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా నిన్న ప్రమాణస్వీకరించిన జస్టిస్ కె. ఉమామహేశ్వరంగారు

తేలేవరకు వేచివుండాలని ప్రకటిస్తున్నది. అంటే కర్నూలునుండి ఒకేసారి హైదరాబాదుకు రాజధాని మార్చాలనేది కాంగ్రెసుపార్టీ వైఖరిగా కన్పిస్తుంది. మార్పును కోరేపార్టీలుకూడా విశాలాంధ్రకు హైదరాబాదు రాజధానిని అంగీకరించినా, అంతవరకు వేచివుండుటకు సమ్మతించడంలేదు.

కర్నూలును వ్యతిరేకించేవారు తక్షణం రాజధాని మార్పును కోరడంలోకూడా కారణం వున్నదంటారు. తాత్కాలిక రాజధాని అని చెప్పి - హైదరాబాదు ఆంధ్రలో చేరుటకు అలభ్యమయ్యే పక్షంలో, లేక విశాలాంధ్ర సమీప భవిష్యత్తులో యేర్పడే అవకాశంలేని సందర్భంలో - కర్నూలునే శాశ్వతరాజధానిగా చేయుటకే వుద్దేశ్యం రాయలసీమవారి కుందని, అందువల్ల శాశ్వత రాజధాని నిర్ణయం వెంటనే జరగాలని పట్టుపడుతున్నారు.

వీరు యిలా అభిప్రాయపడడానికి సంజీవరెడ్డి ప్రభృతుల ప్రకటనలే కొంతవరకు కారణంగా వుంటాయి. శాశ్వతరాజధాని నిర్ణయానికి అవకాశం కల్పించిన రాష్ట్రకాంగ్రెస్ తీర్మానానికి సంజీవరెడ్డిగారు వేరువిధంగా అర్థం చెప్పారు. కర్నూలునుండి రాజధాని మారితే అది హైదరాబాదుకేగాని, వేరొకచోటికిరాదని ఆయన స్పష్టంగా ప్రకటించారు. ఇది రాష్ట్రకాంగ్రెస్ తీర్మానానికి విరుద్ధంగదా!

మేము ఇదివరకు రెండుమూడుపర్యాయాలు రాష్ట్రకాంగ్రెస్ తీర్మానవుద్దేశ్యాన్ని వివరించి వుంటిమి. విశాలాంధ్రకు హైదరాబాదు రాజధానియైనా, హైదరాబాదు వచ్చేవరకు వేచివుండ అక్కరలేదని, యీలోగా శాశ్వతరాజధానిగా వేరొకపట్టణాన్ని నిర్ణయించుకొని,

● తరువాయి 6 వ పేజీలో

చందా లెగ్గొట్టిన పెద్ద మనుష్యులు

చందా నెం. 7494 కె. సుబ్బారెడ్డిగారు
అనుమకొండపాళెం
చినక్రాకపోస్టు - కావలితాలూకా.

వీరు 1945 నుండి చందాదారులుగా వున్నారు. 23—2—1949 వరకు రు. 7—3—0 చందా, ఇప్పటివరకు ఖర్చులు 2-12-3, కుల్లా 9-15-3 లు బాకీయున్నారు.

చందాకొరకు 10 పర్యాయములు కార్డులు వ్రాశాము.

ముందుగా కార్డులు వ్రాసి 7 పర్యాయములు వి.పి. లు పంపుకొన్నాము. చందా చెల్లించడంగాని, చివరకు ఒక కార్డు ముక్క వ్రాయడంగాని లేదు. పత్రిక అక్కరలేకపోతే ఆ విషయం వ్రాయవచ్చును. లేదా వలానప్పుడు పంపుతానని వ్రాయవచ్చును; లేదా నేను యివ్వలేనని వ్రాయవచ్చును. ఏదిలేకుండా యీ విధముగా శ్రమపెట్టడం ధర్మమా? ఈలాటి కారణాల్తో పల్లెటూళ్లలో పత్రికాప్రచారం తగ్గిపోతున్నది.

పత్రికాపాఠకులు యీ కనీసధర్మాన్ని గుర్తించాల. పత్రికతెప్పించుకుంటే చందా నికరంగా చెల్లించాల. అక్కరలేకపోతే వెంటనే వ్రాయాల. ఆ విధంగా చేయకపోతే చాలా నీచంగా వుంటుంది. నాగరక ప్రపంచంలో సభ్యతవుండదు.

చందాదారులందరు యీ మర్యాదను గుర్తిస్తారని నమ్ముతున్నాము. పై పెద్దమనిషి ఇంతటనైనా తన చందాను పంపి సాయపడుగాక.

—నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు,
మేనేజింగ్ ఎడిటర్,
జమీన్‌రైతు - నెల్లూరు.

అధికాహారోత్పత్తికి సాధనం శ్రేష్ఠమైన ఎరువులే!

INDO-AGRI LIMITED
STAR
FERTILISERS
BRAND
SHAW WALLACE & Co. Ltd. MANAGING AGENTS MADRAS

అన్ని పైర్లకు అత్యంత వుపయోగకరమైనవి. ఒక్కసారి వాడి చూచిన ప్రతిరైతు వాటిశ్రేష్ఠతను - ప్రత్యేకతను గుర్తించగలరు.

క్రొత్తగోతాలు - సీల్డుబస్తాలు - 80 పౌన్లు వుంటుంది.

శాస్త్రజ్ఞులచే ఆవడి ఫ్యాక్టరీలో తయారుకాబడు మేటి యెరువులు.

మా ★ రక్క
షావాలెస్
ప్యాడిమిక్చర్

— నెల్లూరుజిల్లా డిస్ట్రిబ్యూటరు —

చుండూరు సుబ్బయ్యశెట్టి - - - హెడ్డాఫీసు:- నవాబుపేట - నెల్లూరు

బ్రాంచీలు:- కొడవలూరు (శ్రీ దూడల రంగయ్యగారి మిషనులో) :: స్టోనాహవుస్ పేట:- శ్రీ బొండా వెంకటసుబ్రహ్మణ్యము - వప్పలపిది.

'అవ్వైయ్యార్' నిర్మాత వాసన్‌కు పౌరసన్మానం!

'మల్లీశ్వరి' ఆదర్శదర్శకుని తెలుగు వారు ఏమి సన్మానించుకున్నారు?

డాక్టర్ సి. పి. రామస్వామిఅయ్యర్ అధ్యక్షతన 16 వ తేది సాయంకాలం అన్నామలై నాట్యమందిరంలో - అవ్వయార్ చిత్రనిర్మాత జెమినీ వాసన్‌కి పౌరప్రముఖులు గొప్పగా సన్మానం చేసి గౌరవించేరు. "అధర్మాంధకారం గాఢంగా కమ్ముకుంటే భగవంతుడే అవతరించి తిరిగి ధర్మాన్ని స్థాపిస్తాడని 'గీత'లో శ్రీకృష్ణులవారు ప్రవచించినట్లే - ఈనాడు 'అవ్వయార్' చిత్రం ఉదయించింది. భారతీయ మత పునః ప్రకాశానికి అవ్వయార్ ఒక చిహ్నం. భారతీయ సంస్కృతి పునరుద్ధరణకే చిత్రం ఒక అద్భుతకాండం" అంటూ డాక్టర్ సి. పి. రామస్వామిఅయ్యర్ సభాసదులనుంచి ప్రశంసలవర్షం కురిపించేరు.

ఇక్కడ ఒక్క చిన్నవిషయం నేను చెప్పాల్సింది ఉంది. తమిళ సంస్కృతిని భారతీయ సంస్కృతిగా చేసి శ్లాఘించిన రామస్వామి అయ్యర్ గారి ధైర్యం మెచ్చుకోదగ్గది!

మద్రాసు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ రాజగోపాలాచారి, ఇతర మంత్రులు, హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు, ఎందరో పెద్దఉద్యోగులు సభకు వచ్చారు. బ్రహ్మాండమైనసభ. మద్రాసు మేయర్ టి. చెంగల్వరాయన్ ఈ ఆహ్వాన కమిటీకి అధ్యక్షుడు. అవ్వయార్‌ని గురించి మాట్లాడుతూ, ఇది లోపరహితమైన పరిపూర్ణ కళాఖండం అనీ, సాంకేతికంగా గొప్పస్థాయినీ, సంగీతమాధుర్యాన్నీ, సహజనటననీ అందుకున్నదనీ, ప్రతి చిన్నవిషయంలోనూ శ్రీ వాసన్ గారి సంపూర్ణసామర్థ్యం గోచరిస్తూ వుందనీ అన్నారు. ఫిలింసెన్సార్ బోర్డు మెంబరుగా తమకున్న దీర్ఘానుభవంలో 'అవ్వయార్' లాంటి మణిభూషణాన్ని తాము చూడలేదన్నారు.

సర్. సి. పి. అంత్యోపన్యాసంలో "సెక్సు అప్పీల్‌కి ఏమాత్రమూ తావివ్వకుండా భక్తి ప్రపూర్ణమైన చిత్రంగా అవ్వయార్‌ని నిర్మించినందుకు వాసన్‌ని అభినందిస్తూ ఆయన సాహసాన్నికూడా మెచ్చుకోవాల్సిందే" అన్నారు.

చెన్నపురిపౌరుల సన్మానానికి జెమినీ అధినేత వినమ్రతతో ఇలా సమాధానం చెప్పారు. "ఈ అసమాన గౌరవానికి కృతజ్ఞుడను. ఏదో వ్యాపార సంబంధమైన సంస్థలేకాక, గౌరవనీయులైన మహనీయులచే సన్మానింపబడడం ప్రత్యేకంగా గర్వించాల్సిన విషయం. చిత్రసీమలో గత పదిహేనుసంవత్సరాలనుంచీ పని చేస్తున్నాను. ఉత్తమమైన స్థాయిని అందుకునే చిత్రాన్ని సృష్టించాలని సతతమూ యత్నిస్తూవున్నాను. ఈ 'అవ్వయార్'తో నా యత్నం సంపూర్ణత్వాన్ని పొందింది. నా ధర్మాన్ని నేను పూర్తిచేశానని అనుకొంటున్నాను"

కరతాళధ్వనులమధ్య వాసన్ గారు కూర్చున్నారు. వందనసమర్పణంతో సభ ముగిసింది. ఈసందర్భంలో వాసన్ గారికి మా అభినందనలు.

ఈసన్మానంనుంచి మనం—అంటే తెలుగువాళ్లం నేర్చుకోవాల్సింది ఒకటుంది. 'అవ్వయార్' విడుదల అయినానాటినుంచి నేటివరకూ ఎన్ని తమిళసంస్థలు, ఎందరు నాయకులు దాన్నిగురించి ఎంతగొప్పగాచెప్పి ఆ చిత్రనిర్మాతకి ఎంతటి ప్రోత్సాహాన్ని పొగడ్తలో దిన పత్రికలద్వారా వెల్లడిచేసుకుంటుంది. ఫిలిం పరిశ్రమను గురించి హేళనగా మాట్లాడే వ్యక్తులు సైతం 'అవ్వయార్' పట్ల చక్కని అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తంచేయడం ఆ చిత్రనిర్మాతకి గర్వకారణమే.

తెలుగువారు నిర్మించిన చిత్రం మల్లీశ్వరి. తెలుగుభాషలోనే బి. యస్. రెడ్డి విడుదల చేసినా చెన్నపురి తమిళులందరూ ఏకైకకంఠంతో మెచ్చుకున్నచిత్రం. అయితే తెలుగువారు, తెలుగునాడు-ఈ కళాఖండాన్ని నిర్మించిన ఆదర్శకుడికి ఏమాత్రమూ ఉత్సాహాన్ని యివ్వలేకపోవడం చిత్రంకాదూ? మన 'మల్లీశ్వరి' విశిష్టతని గ్రహించలేకపోయామంటే కూడా అవుతుంది కాదూ?

ఏ మాత్రం పురోగమిస్తున్నా అభిమానించడమూ, ఆనందించడమూ, ప్రోత్సహించడమూ, ఆదరించడమూ, మెచ్చుకోవడమూ—ఇతరులను చూసైనా మనం నేర్చుకోవాలనుకుంటాను.

ఇంత లాడబారిపోయింది నాజాతి అనుకున్నప్పుడు, నాలో ఎంతబాధ పుట్టిందో చెప్పడానికి భావచాలటంలేదు! —మా. వి.

శివరాముడు - పల్లెపడుచు

పల్లెపడుచు నాటకం ఆంధ్రదేశంలో అనన్య ప్రచారాన్ని పొందివున్నది. ఆంధ్ర నాటక కళాపరిషత్ బహుమానాల్ని అందుకున్నది. ఈ నాటకం అన్ని ప్రదర్శనాలలోనూ పాల్గొన్న నటుడు పల్లెపడుచులోని శివరాముడు. ఆ నటునితోనే ఇంతవరకూ ఫిలిం తీశారు. ఈకథన్ని తీసేసి, నిజానికి అకారణంగా ఆ పాత్రని కేటేటి శివరామునికి యిచ్చారు. ఈ మార్పుకి పల్లెపడుచు నిర్మాత, దర్శకుడు, కెమెరామేన్ అయిన బోళ్ల సుబ్బారావు ఏం

● కొరత 10 పేజీలో

చిట్ చాట్ — మల్లిక

అజిత్ కుమార్ పేరు మీకు అందరికీ పరిచయం అయ్యే వుంటుంది. బి. యస్. రెడ్డి తమవారి ఈయనే పుట్టిల్లు చిత్రాన్ని ఫొటోగ్రఫీచేసింది. పొట్టి శ్రీరాములు పూర్ణాహుతి డాక్యుమెంటరీని ప్రతిభావంతంగా రికార్డుచేసిపెట్టి, ఆంధ్రరాష్ట్రీకరణ కారణ చరిత్రను పెద్దతెరమీద భద్రపరచిన అజిత్ కుమారును ఆంధ్రజాతి యెన్నటికీ మరచిపోదు. ముఖ్యంగా స్మశానవాటికలోని ఛాయాచిత్రణ యొంత విశిష్టంగా రూపొందిందో మీ అందరూ చూసే వుంటారు. 1951లో అజిత్ కుమార్ మద్రాస్ ఫిలిం ఇన్స్టిట్యూట్‌ని స్థాపించి - సినీఫోటోగ్రఫీ, స్క్రీనురచన, స్టిల్ ఫోటోగ్రఫీ, ఫిలిం డైరక్షనులలో విద్యార్థులకు ప్రత్యేక శిక్షణని యిస్తున్నారు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర భవిష్యత్తు - డాక్యుమెంటరీ చిత్రనిర్మాణం యెంత జ్వలితం చెయ్యగలదో ఆయన వివరిస్తున్నారు.

"రాష్ట్రప్రభుత్వం మిమ్మల్ని ప్రత్యేకంగా ఒక డాక్యుమెంటరీని తియ్యమంటే, ప్రథమంగా ఆంధ్రులకి మీరు అందించబోయే డాక్యుమెంటరీ ఎలాటిదై ఉంటుందో చెప్పండి?" అని అజిత్ కుమారుని అడిగాను.

"అంతటిభాగ్యం వస్తేగదా! విజా అడిగారు కాబట్టి చెప్తున్నా. మనవాళ్ళు ఆకలిపరులు! అంతేకాదు - కళాకారులుగూడా పాడిపంటల నిలయం మన తెలుగుభూమి! సంగీత సాహిత్య నృత్యకళాదులు మనకి ఉగ్గుపాలతో సంక్రమించిన విద్యలు. ఇన్నిఉన్నా మనకి ఒక్కటే లోటు కనిపిస్తోంది. పారిశ్రామికంగా మనం ముందంజ వెయ్యలేకపోతున్నాం. ప్రజల్లో పారిశ్రామికోత్సాహాన్ని సమీచీనమార్గంలో పుట్టించగల డాక్యుమెంటరీని తొలిగా తీస్తాను" అన్నారాయన.

"అయితే మరి మనవాళ్లలో చాలామంది నిరక్షరాస్యులున్నారుకదా……"

"అందుకనే డాక్యుమెంటరీలద్వారా రాష్ట్రాభ్యుదయాన్ని సాధించాల్సి వస్తుందంటాను. మీరు చెప్తోన్న నిరక్షరాస్య సమస్యాపరిష్కారం కోసం నా రెండవ డాక్యుమెంటరీ సిద్ధం అవుతుంది. తమిళులతో సాధారణమయిన చిన్న సుమాస్తాకుడుకూడా ఎలాగో అలా గ్రామ్య రీతులు రాస్తుంటాడు. ఒక్క మనవాళ్లలో ఈ శ్రద్ధ అంతగా కనిపించదు నాకు. ఈశ్రద్ధని రోపాదం చెయ్యడానికి, నిరక్షరాస్యతని సమూలంగా నాశనం చెయ్యడానికి డాక్యుమెంటరీలు అద్భుతమైన సాధనం. పత్రికలు, పాఠశాలలు, రేడియో, నాయకుల ఉపన్యాసాలు మొదలయిన అన్నిటికంటే పటుతరమైన శక్తి దీనికి ఉందని ఎంతో నమ్ముతాన్నేను"

"నేను మిమ్మల్ని……"

"క్షమించండి - యింకో ముఖ్యమైన విషయం. మన ప్రభుత్వంసైతం పెద్దగ రానివి చెప్తాను. "కెరకెర" వ్యాధి మనదేశమునిండా ఉంది అది ఎంతోమంది ప్రాణాల్ని బలిగొంటోంది. దీని నిర్మూలనకి ఇంజక్షన్లు, మందులూ కాదు. ఒక్క డాక్యుమెంటరీ! ఈ రోగం రాకుండా తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు, ఆహార విహారాదులలో ప్రత్యేకశ్రద్ధ మొదలైనవాటికి సంబంధించిన ఆరోగ్యవిజ్ఞానాన్ని అరటిపండొలిచి పెట్టినట్లు అందించెయ్యాలి." "ప్రసూతి విజ్ఞానం - శిశుపోషణ" యీ విషయముకూడా తెలుగుపడుచుల్ని విజ్ఞానవంతుల్ని చెయ్యాల్సిన అవసరం ఎంతోఉంది. పల్లెటూరి ఎరుకల మంత్రసానులు, యీనాదిమంత్రసానులు యింకా మన భూమిలో అక్కడక్కడ నోటరిస్తూనే ఉన్నారు. కుక్కాకట్టిన చిన్న బండకత్తితో బిడ్డడి బొడ్డుకోసేమందులోని - ఈ అనారోగ్య రీతుల్ని పుట్టుకలోనే నాటుతూ ఉన్నారు. ఇలాటి వాటిన్నీ రూపుమాపడానికి డాక్యుమెంటరీ దివ్యసాధనం" అన్నారు - అజిత్ కుమార్.

"భారతదేశము - ఆంధ్రదేశాన్ని చూచి గర్వపడడానికి తగినట్టుగా మన ప్రజల్ని డాక్యుమెంటరీలు సరిదిద్దుతాయా! అలాంటి అవకాశం వుందా?"

"లేకేమండి - వుండేవుంది. పారిశ్రామిక, విజ్ఞానిక, ఆర్థిక, సాంఘిక, కళారంగాలలో సుమితరమైన మార్పుల్ని తీసుకురావడానికి కొంతమంది మేధావులచేత కొత్తకొత్తపథకాల్ని వేయించుకుని - డాక్యుమెంటరీల ద్వారా వాటిని ప్రజల్లో ప్రచారంచేసి - మన భూమిని స్వర్గసీమను చేసుకుంటే - భారతదేశానికి ఆంధ్రదేశం తలమానికం గాకుండా ఎలా వుంటుంది! ఆంధ్రజాతి పూర్వౌన్నత్యాన్ని, కళావిశిష్టతని, తెలుగు కళాకారుడి 'విశ్వప్రేమ' సందేశాన్ని ప్రపంచ సభ్యజాతుల కందించాల్సిన బాధ్యత తెలుగుడాక్యుమెంటరీ నిర్మాతమీదవుంది."

"అయితే మీరందుకు పూనుకొని మార్గదర్శకులై ఆదర్శవంతులు కాకూడదూ?"

"మీరు చెప్పింది బాగానేవుంది. ఒప్పుకుంటాను. కానయితే మీరు ఒక్కటాలోచించాలి ఒకటుంది. ఆర్థిక అవసరాలంటివాటికి ఏంచెయ్యగలను?"

"నిజమే ప్రభుత్వం మీలాంటి వ్యక్తుల్నీ, ప్రైవేటు సంస్థల్నీ ఉపయోగించుకుంటే ఎంత బావుండును. చూదండి అజిత్ కుమార్ గారూ

● కొరత 8 వ పేజీలో

తెనుగురాజ్యం

శ్రీ తుమ్మలపల్లి సత్యనారాయణమూర్తి

తెనుగు రాజ్యమిది వచ్చింది!
తెనుగుల తేజము తెలిసింది.

"మద్రాసి"లను పరంపరాగత
నింద నేటితో-పోయింది!
యెల్లదేశముల-తెలుగువారమని
తెలుప నక్కటిక-తీరింది—

తెనుగు సింహమగు-టంగుటూరిమన
తెనుగుసీమనిక -పాలించని!
తెనుగుమోమునకు-విస్పదనమిక,
యెన్నడుండదని-తెలిసింది—

తేటతెనుగులో-తెలుసుకున్న, ఓ!
తెనుగుయువకుడా!-వినివింతుకా,
తెనుగు గడ్డయిది-తెనుగురాజ్యమిది
తెగించిముందుకు-సాగాలోయ్—

తెనుగులెచ్చటను-తలగియుండినా,
తెచ్చి, యొక్కచో,-కూర్చాలోయ్!
తెనుగుచరితకు-తెనుగుభాషకు,
తీయదనము-లింపొందాలోయ్—

తెనుగుదేశమున-సిరులు, సంపదలు
పరంపరలుగా-పర్ధిల్లగా—!
తెనుగుసాహసము-తెనుగుధైర్యమును
తెనుగు యువకులిక-చాటాలోయ్—

ఆంధ్రులూ వేలెత్తిచూపే సమయం వస్తుంది....!

మహారాష్ట్ర వాద వివరాలలో మరాఠీ మంత్రులమధ్యనే విభేదాలు!

[ఈ వ్యాఖ్యాన పూరితమైనట్టి, వార్తలతో గూడినట్టి లేఖను కర్నూలులో ఆంధ్ర రాష్ట్ర శాసనసభయొక్క మొదటి సమావేశము ఆరంభమగుటకు పూర్వపు రోజున (ఆదివారము 22-11-53 న) వ్రాయుచుంటిని.]

బొంబాయి నగరంలో అనేకులు ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణ విశేషములను ఆశ్చర్యముగ గమనించుచున్నారు. ఇటీవల నేను హైదరాబాదు నగరానికి వెళ్లియుండినపుడు అక్కడివారు అనేకులను ఆంధ్రవార్తలను ఆశ్చర్యంగా పరికించేవారు. మనరాష్ట్ర కబుర్లను పత్రికలద్వారా తెలిసికొని పలువురు పరిహసిస్తున్నారనికూడ నాకు గడచిన వారాంతమున ఢిల్లీనుండి కబురందింది. ఈ ఆశ్చర్యము సహజమే. కాని ఇతర రాష్ట్రాలలో, బొంబాయిలో జరిగే వ్యవహారాలు అన్నీ సాక్షిగా జరుగుతున్నాయా అని మనం ఆలోచించాలి.

బ్రిటిషు పరిపాలన మన దేశంలో నున్నంత కాలం మనము స్వరాజ్య సమస్యకై, ఆంధ్రులము ఆంధ్రరాష్ట్రానికై—ముఖ్యంగా సర్కారు జిల్లాలవారు—పోరాడినాము కాని చిన్నచిన్న సమస్యలనుగూర్చి ఎక్కువ విమర్శించినాము కాము. కొంతవరకు భయము చేరి ఉండేది. లక్ష్యము ఒకటి ముఖ్యంగా ఉండేది. కాని బ్రిటిషుపరిపాలన ఆగిపోవటంతోటి మన లక్ష్యమునుగూడ కొంత మనమూ మరచిపోయినాము.

కన్నడులు — మైసూరువారు, బళ్లారి భాగ ప్రాంతములవారు— మైసూరు రాజ్యంలో చేరటానికి ఒప్పుకున్నారు. బొంబాయిరాష్ట్రంలోని కన్నడులలో అంత ఐక్యభావం ఇంకా ఏర్పడలేదు. బీజపూరు, ధార్వాడు, ఉత్తర కన్నడ, బెల్గాంజిల్లాలవారు మైసూరుకు పోతే తమ ప్రాముఖ్యత పోతుందేమోయని సంకోచిస్తు న్నారు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి వ్యగ్రోత్సాహంతో ఎక్కువ పోరాడినవారు సర్కారుజిల్లాలవారు. మొదట పద్దని తరువాత చాలవరకు తటస్థంగా వుండినవారు రాయలసీమవాసులు. రాష్ట్రం శుష్క సూత్రాములే అని మిన్నకుండినవారు నెల్లూరు జిల్లావారు. అనగా సర్కారు జిల్లాలలో రాష్ట్ర వాంఛరొండల ఎక్కువ ఉత్సాహమును ప్రదర్శించినవారు, రాయలసీమలో

శ్రీ
భైరవరసు
హనుమంతరావు
(బొంబయి)

అందరును తటస్థంగా ఉండిరని కాని, నెల్లూరు వారిలో ఆంధ్రరాష్ట్రవాదపరులు ఏర్పడియుండ లేదని కాదు. అధిక సంఖ్యాక వర్గము ఎట్లుండెననియే ప్రస్తుతవాదము.

అలాగునసే బొంబయిలోని కన్నడజిల్లాలలో ప్రత్యేక కన్నడరాష్ట్రము విషయమై ధార్వాడుజిల్లాకున్నంత ఉత్సాహము బెల్గాముకు లేదు. ఉత్తరకన్నడ కొంత తటస్థంగానేవుంది. బీజపూరువారు మనపక్క జిల్లాలు అనుభవించే కష్టసౌఖ్యాలను మనం అనుభవింపకపోతామా అని వున్నారు. కాని బొంబయి రాష్ట్రములోని కన్నడప్రాంతములన్నియు గూడ కన్నడరాష్ట్రమును కోరుచున్నట్లే ఉద్య

ఆంధ్రలోని వినోదాలు బొంబయిలోగూడా కన్పిస్తున్నాయి!

మద్రాసు తమిళ్ జిల్లాలకుగాని, ఆంధ్ర జిల్లాలకుగాని మధ్యనుండినది కాదు. కాని సమష్టి మద్రాసురాష్ట్ర ముఖ్యస్థానమును మద్రాసునుండి మార్చి ఏ విజయవాడలోనో ఉంచుమని మన ఆంధ్రులు కోరియుండలేదు; అలాగే ఏ మధుర లేక తిరుచునాపల్లిలోగాని యుంచుమని తమిళ్ సోదరులునూ గోరలేదు.

అలాగునసే బొంబయి నగరము అనేక మహారాష్ట్ర జిల్లాలకూ, గుజరాతీ జిల్లాలకూ, కన్నడజిల్లాలకూ దూరంగా ఉంది. సమష్టి బొంబయిరాష్ట్రానికి మధ్యలోలేదు ముఖ్య స్థానం. కాని ముఖ్యస్థానం విషయమై బ్రిటిషు పరిపాలన యుండినంతకాలము ఎక్కువ వివర్శలు జరిగియుండలేదు.

మహాశయుడు శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు గారిం చిన మహాయజ్ఞముతోటి మనదేశ ప్రధానమంత్రి జవహర్లాల్ నెహ్రూకు హృదయ సంచలనము కల్గినది. తరువాత కన్నడులయందు, మహారాష్ట్రులయందు, ఇటీవల గుజరాతీలయందు సంచలనం కల్గినది.

మము కొహాటముగ నడిపింపబడుచున్నది.

మహారాష్ట్రులకు ఇటీవల నాగపూరు రాజీ కొంతవరకు సాయపడినది.

ఆంధ్రపత్రికా స్థాపకులూ, మొదటి సంపాదకులునూ అయిన దేశోద్ధారక కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావుగారి "శ్రీ బాగు" బంగాళాలో 1937 వ సంవత్సర జరిగిన ఒడంబడిక సర్కారు — రాయలసీమకు అప్పట్లో కొంతకొంత ఆశలను కల్గించినది. నెల్లూరు జిల్లాకు అప్పుడూ ఆశకలుగలేదు. ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పడిన పిమ్మట సర్కారులవారుగాని, రాయలసీమవారుగాని గొప్పగనో, గొప్పగనో ఆనందమును చూపినట్లు తామును ఆనందమును చూపటానికి నెల్లూరువారుగాని, భారత ప్రభుత్వముగాని, ప్రస్తుత మంత్రివర్గముగాని ఎట్టి అవకాశములను ఇప్పటికిని కల్గింపలేదు. కాని మాకు రాష్ట్రంవద్దు, మేము తమిళుల తోనే మధురలోనో, మద్రాసులోనో మంత్రివర్గమునకూ వ్యాయస్థానానికి ప్రదానములు వాదిస్తుంటామని రాజాజీకిగాని, నెహ్రూ

నాగపూరులో మరాఠీల 'శ్రీబాగ్' ఒడంబడిక

గారికిగాని నెల్లూరువారు మహాజర్లను పంపుకో లేదు. ముందేమిజరుగునో చూడవలసియున్నది.

కర్నూలునుండి ముఖ్యస్థానమును తీసుకెళ్లి సర్కారులలోనుంచితే మేము విడిపోతాము, మాకు ఆంధ్రరాష్ట్ర మక్కర్లేదని రాయలసీమ నాయకులు కొందరుమాత్రం గడచినవారము కూడ నిష్కర్షంగా ప్రకటించినారు. శ్రీబాగు ఒడంబడికను పూజింపవలసినవారుకూడ కొందరు రాయలసీమలో ముఖ్యపట్టణమేమిటి యని రెండుమాసాలుగా హేళనచేసియున్నారు.

ఈలాంటి వినోదాలు బొంబయిరాష్ట్రములోగూడా కన్పిస్తూనేవున్నవి. కొన్నికొన్ని అంశములను పరిశీలింతము.

బొంబయి శాసనసభ (రెండుమందిరాలు) లో ముఖ్యముగా హిందీభాషలో, హిందీరాని సభ్యులు వారివారి ప్రాంతభాషలలో మాటలాడవీలగునట్లు మంత్రివర్గము ఒకబిల్లును తయారుచేసి ప్రభుత్వగెజెటులోగూడ నుమారు ఆరుమాసాలక్రితం ప్రకటింపించియుండెను. కాని, బిల్లు ప్రకటితమైనపిమ్మట ఒక మహారాష్ట్రమంత్రి తన ప్రతికూలభావాన్ని రహస్యంగా ముఖ్యమంత్రికి తెలియజేసెను. హిందీకి ఇప్పుడుండి ప్రాధాన్యమిస్తే బొంబయినగరం, పరిసరాల హిందీభాషావాదుల పలుకుబడిలోనికి వచ్చునని, కుదరకు బొంబయినగరవాసులలో బొంబయినగరాన్ని మహారాష్ట్ర ముఖ్యనగరం చేసికోటానికి ప్రాతికూల్యం ఏర్పడవచ్చునని ఆ మహారాష్ట్ర మంత్రిచెవిలో ఎవరో ఊదిరని అనుకుంటారు. ఎలాగైతేనేమి బొంబయి శాసనసభలో ఆంగ్లభాష బోరుగ నడుస్తోంది ప్రాంతీయ భాషలతోపాటు. ఏముఖ్యమంత్రియూ, మరి మైదార్గులో మాత్రం హిందీలో మాట్లాడుకుంటారు. హిందీ సామాన్యంగా అందమందికి బాగుగ తెలియును. కాని ఈ మరాఠీ - గుజరాతీ వైషమ్యములవల్ల హిందీభాష వెనుకబడి పోయింది.

● కొరత 5 పేజీలో

అక్టోబరు 25, 26 తేదులందు నాగపూరులో అఖిలభారత తంతితపాలాశాఖ మహాసభ జరిగిన సందర్భంలో ఆంధ్ర ప్రతినిధులు 45 మంది మధ్యప్రదేశ్ గవర్నరు డాక్టర్ భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారిని కలుసుకున్నప్పుడు తీయబడ్డ ఛాయాచిత్రం — ఈ మహాసభకు నెల్లూరుజిల్లానుండి పదిమంది ప్రతినిధులు హాజరై "పోస్టాఫీసు" అనే ఆంగ్ల ఏకాంకికను గూడా ప్రదర్శించారు.

మహాత్రిఫలాది తైలము
* * * *
రక్తపోటు — విద్రాభంగం — శిరోభ్రమ — మనోదౌర్బల్యములకు
డాక్టర్ సి. రామయ్యంగారు,
కల్యాణాశ్రమము — నెల్లూరు.

పాత్రుడుగారి బాల సంజీవిని (Regd.)
పిల్లల లివర్ & ప్లీను వ్యాధులను నివారించును.
డాక్టరు పిళ్లా పాపయ్యపాత్రుడు అండ్ బ్రదర్స్
19, దక్షిణమాడవీధి - మైలాపూరు - మదరాసు 4. ఫోన్ నెం 85254 నం.
బ్రాంచి: 7, సారంగపాణికోవిల వీధి - కుంభకోణము.
అన్ని మందుల షాపులలోను దొరుకును

మంచినీళ్లకు బదులు కమ్మని పండ్లరసం!

★ మంచినీళ్లు త్రాగుటకుపయోగిస్తారంటే మిలాన్‌లో ఆశ్చర్యం! ★

హైదరాబాద్ వ్యవసాయమంత్రి డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారి పర్యటనానుభవ వ్యాసాలలో యిది మూడవది. గతరెండువారాలలో రోమ్‌నగరంలోని విశేషాలను గూర్చి వివరించారు. ఈ వారం మిలాన్ నగర దృశ్యాలను పొందుపరుస్తున్నారు. ఈ వ్యాసాలను 'తెలుగుదేశం' వారపత్రికనుండి పునర్ముద్రిస్తున్నాము.

—సం. ఆ. రై.

గోదావరి వరదబాధితుల సహాయార్థం 8 తేది నెల్లూరులో జరిగిన శ్రీ ద్వారం వెంకటస్వామినాయుడు ఫిడేలు కచ్చేరి సందర్భంలో తియబడ్డ ఛాయాచిత్రం. ఇందులో నాయుడుగారు, సహాయ సంఘసభ్యులు కలెక్టరు బసవరాజు, జిల్లాజడ్జి నారాయణమూర్తి, తిక్కవరపు రామిరెడ్డి, ఇంపీరియల్ బ్యాంకి ఏజంటు నారాయణరావు, డి. యస్. పి. ఆళ్వార్‌నాయుడు, కలెక్టరు పర్సనల్ అసిస్టెంటు రామారావు, చుండూరు సుబ్బయ్యశెట్టి, మిస్ జ్ఞానయ్య నాయుడు, డాక్టరు మిసెస్ మాత్యూస్ ప్రభృతులను చూడవచ్చును.

నా అనుభవాలు

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి

(హైదరాబాద్ వ్యవసాయమంత్రి)

రైల్లో ప్రయాణంచేస్తుంటే రైలుపోతున్నంత మేర ఇరుప్రక్కలా క్రిక్కిరిసినట్లు, కంటికి ఇంపుగా పచ్చని చేలు కనపిస్తాయి కూడిమేపు మేర స్థలం వృధాపోనిచ్చినట్టు కనపించదు. అప్పుడప్పుడు రోడ్లమధ్యనుంచి పోతున్న రైలు దారికి ప్రక్కలపోయే గోడుగుఱ్ఱాల బండ్లు, సైకిళ్లమీద పోతున్న వారూ కనపిస్తారు కొన్ని కొన్నిచోట్ల ఏదీ కనుపించకుండా పెద్దపెద్దచెట్లు దట్టంగా కనపిస్తాయి.

ఇక్కడా – ఇంగ్లండులో సైతం రెండుప్రక్కల పెంపకంచేస్తున్నారు. కొన్ని చోట్ల చేలలో స్త్రీలు–పురుషులు పనిచేస్తుండడం కనపిస్తుంది. పొలాలమీద ఒకటూకర్ వైలర్ లేకుంటే మేస్త్రీ మనదేశంలోవలె పర్యవేక్షణ చేస్తుంటాడు. పర్వతప్రదేశాలు, పల్లప్రాంతమూ అంతా సాగులోనే ఉన్నది.

నిజానికి మహానగరం 'రోమ్' ఎంతో పర్వత శిఖర సానువులతో అందంగా, నయనపర్వంగా ఉంటుంది. ఇక్కడి శిల్ప సంపదనుగూర్చి ఎంతైనా చెప్పవచ్చు! స్త్రీలు మంచికన్నె, గుండ్రనిముఖాలతో సుందరులనిపిస్తారు. నిజానికి వారిలో అందానికి ఈదేశంలో పైదేయి అనిపిస్తుంది. స్త్రీ పురుషులు ఉంగరాల జుట్టుతో, తుమ్మెదరెక్కలవలె నేటగా కనపిస్తారు. అందరూ ఉంగరాలుకూడా పెట్టుకుంటారు. రోమ్‌లోని భారతీయులందరూ పెళ్ళిలాగానే ఉంగరాలను అలంకారంగా ఉపయోగిస్తున్నారు.

బిడ్డలను తొట్టిలోపడితో ఆధార్పోరెట్టుకొని సాధారణంగా దంపతులు వాహ్యాళికి పోతున్న ప్పుడు భార్య బండిని నెడుతుంటుంది; భర్త స్మితవదనుడు పిల్లలతో కేరింతలు కొడుతూ వాళ్లను కేరింతలాడిస్తూ ఆనందిస్తుంటాడు. రైల్వేస్టేషనుకు దంపతులు లక్షణమైనసామానుతో వచ్చేటప్పుడు తేలికవస్తువులు పురుషుడు తెచ్చి. బరువైనవాటిని స్త్రీలే తీసుకవస్తుండడం చూస్తే ఇది భారత సంప్రదాయాన్ని జ్ఞప్తికి తెస్తున్నది. ఇంగ్లండులో ఆచారం దీనికి కేవలం వ్యతిరేకముగా ఉంటుంది ఇటలీలో స్త్రీలు అంతగా సామాజికంగా ముందుకురాలేదు; ఇటీవలనే వారికి వోటింగ్‌హక్కు ప్రసాదితమైంది. పార్లమెంటులో రమారమి ఆరువందల సభ్యులలో 24 గురు స్త్రీల స్థానములున్నవి. స్త్రీలు సర్వసాధారణంగా గృహాంగణాన్నే అంటిపెట్టుకొని ఉన్నారు. ఎక్కడ స్వతంత్ర జీవనులు

మంచిలాభాలతో నడుస్తున్న సహకార సంస్థలు

కనుపించరు; నగరాలలో మాత్రం కొందరు ఉద్యోగాలలో నియుక్తమై వున్నట్లున్నది. మొత్తానికి అనేకాంశాలలో మనకూ – ఇటలీకి యెంతో సాన్నిహిత్యమున్నదని స్పష్టంగా వ్యక్తమవుతున్నది.

మిలాన్ కూడా రోమంతటి పెద్దనగరమే. కాగా ఇదొక పెద్దపారిశ్రామిక కేంద్రంకూడా! అక్కడ పెద్దపెద్ద హోటల్స్‌కు సంబంధించి వున్న కార్లన్నీ మిలాన్ స్టేషన్లో తిరుగుతూ రైలుదిగిన ప్రయాణీకులను వాటి హోటళ్ళకు తీసుకపోతుంటాయి. హోటల్ ప్రతినిధులు కూడా స్టేషన్లోనే ఆయా ప్రయాణీకులను ఆహ్వానిస్తుంటారు. మా కార్యక్రమప్రకారం ముందటి ప్రయాణం కాన్టినెన్టల్ హోటల్ నందని నిర్దేశమై వున్నందున మేము ఆహోటల్ వ్యానులోనే బయల్దేరాము. మైలుదూరపు ప్రయాణానికి హోటల్‌వారు కారుకిరాయిక్రింద ఆరువందల లీరాలు తీసుకున్నారు. ఇది దాదాపు అయిదు రూపాయలకుపోవచ్చు.

మాతోపాటు ఈ సంచారంలో వస్తున్న మిత్రులు ఈ హోటల్లో కలిశారు. మొట్టమొదట కలిసింది మిస్టర్ జార్జిస్ట్ విన్సర్ వారి సతీమణి. వీరు న్యూజిల్యాండు ప్రతినిధులు. ఈ జంట రోమ్‌లో 'కామన్ వెల్త్' కంపెనీ కార్యాలయంలోనే మమ్మల్ని కనిపెట్టింది; మేము ఇంగ్లీషులో మాట్లాడుతుంటుండడమే దీనికి కారణం ఒకే భాష మరొకదేశంలో మాట్లాడుకుంటున్న వారిమధ్యన రూపొందే బాంధవ్యమే మమ్మల్ని దగ్గరకు తెచ్చింది.

మిలాన్‌లో ఒక పెద్దచర్చివున్నది. ఇది ప్రాపంచిక సుందర దృశ్యాలలో ఒకటిగా కూడా పేర్కొనబడుతున్నది. పెద్దభవనమే కాకుండా శిల్పసౌందర్యాన్ని పుణికి పుచ్చుకొన్న మందిరం. చర్చిముందర ఒక చతురంగపాలిక కూడా వున్నది. ఈ చతురస్ర ఫుటావరణలో పౌరసభలు, వేడుకలు జరుగుతుంటాయి. ఇటలీ ప్రతినగరంలోనూ ఇటువంటి చదరాలు కనపిస్తూనే ఉన్నాయి. పైగా మేము మిలాన్‌లో వున్న ఆరోజున ఒక పెద్దబహిరంగ సమావేశం జరుగుతున్నది. అది పౌర పెద్ద ఎన్నికలసభ. ఉపన్యాసకుని పలుకు పలుకునూ కరతాళధ్వనులు ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి మాట్లాడేది ఎవరోనని విచారిస్తే ఒకప్పుడు ఇటలీలో ప్రధానమంత్రిత్వాన్ని పొందిన మాజీమంత్రియని తెలిసింది. వారికంత పెద్ద బహిరంగసభలలో కల్ల పెట్టదనుకున్నారు. ఆ మర్నాడే ఇంటిప్రథాని ఇక్కడే ఇంకొక బహిరంగసభలో ఉపన్యసించనున్నాడని చెప్పుకున్నారు.

భోజనానంతరం — ఈ హోటల్లో ఒక గాన వినోదం ఏర్పాటు చేయబడింది; కొంచెం మొట్టమొదటిసారిగా విశ్రాంతి తీసుకున్నది ఇక్కడే. తర్వాత మేము మళ్ళీ సంచార కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నాము. మొత్తం యాత్రికదళ సభ్యులు ముప్పైమంది.

మొట్టమొదట మేము 'ఫియస్టెర్నా'ను చూడడానికి వెళ్లాం. అక్కడి రాష్ట్ర వ్యవసాయ సహకారసంఘం చూపించారు. ఇది వ్యవసాయ సంఘాలలో శేఖరసంస్థ. ఇక్కడ ట్రాక్టర్లు, ట్రాక్టర్ల విడిభాగాలు, ఎరువు, విత్తనాలు, ఎరువులు మొదలైనవి సరఫరా చేస్తారు. విత్తనాలు ఎట్లావున్నదికూడా ఇక్కడ పరిశోధనాలయంలో పరీక్ష చేస్తారు. సల్ఫ్యూరిక్ ఏసిడ్ [గంధకద్రావకం] సూపర్ (ఎరువు)లు ఏటా 30,000 టన్నులు ఉత్పత్తి అవుతున్నాయి. ఈసంఘంలో 6,000 మంది రైతులు, 20 వేలమంది ఈసంఘంతో వ్యాపార సంబంధం కలిగినవారూ వున్నారు. సంఘ నిర్వాహకులకు ప్రతిఫలం ఎట్లా వుంటుందని పించి, అడిగాము. ప్రతిఫలంమాత్రం ఎక్కువగానే పెద్దపెద్ద వ్యాపారసంస్థలకు మాదిరిగానే ఇస్తున్నారు. ఇక్కడ సహకార సంఘాలకు ప్రాధాన్యం ప్రత్యేకంగాఇచ్చే సహాయంగాని, ఋణాలుగాని ఏమీవుండవు; ఇతర వ్యాపార సంస్థలన్నింటికివలెనే యివికూడా బ్యాంకులలో ఋణాలు తీసుకోవచ్చు. ఇంత ఈసంఘానికి లాభనష్టాలు ఎట్లావుంటాయని విచారిస్తే వాళ్లకు ఏనాడైనా లాభంతప్ప నష్టం రాలేదంటూ తేలని విస్పష్టమైంది. కర్యాలయ ఆ సంఘంవారు మాకు పండ్లరసాలు యిచ్చారు. మేము మంచినీళ్ళు అడిగితే అవి లభ్యంకావడం దుర్లభమన్నారు. మంచినీళ్లు త్రాగుటకు ఉపయోగిస్తారంటే వాళ్లకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. కొన్నిచోట్లయితే మేం నీళ్ళకు పెద్దపెట్టున ప్రయత్నించవలసివచ్చింది కూడా; అప్పటికీ ప్రత్యేకంగా రసాయనశాలలో సిద్ధపరచబడిన మినరల్ వాటర్ మాత్రం లభించేది.

● గొరవ 10-వ పేజీలో

అద్భుత గర్భాశయరోగ నివారిణి

స్త్రీలను తరుచు బుతు సంబంధమైన వ్యాధులను నిర్మూలించి సత్సంతానమును కలిగించును.

కాకర్ల కామాక్షయ్య

పక్షవాతనివారణడిపో!

మా "భువనేశ్వరి" గుళికలు (రిజిష్టర్డు) పక్షవాతం, రుద్రవాతం, చచ్చు, తిమ్మెర్లను త్వరలో వ్యాగంటీగ కుదుర్చును. మా ఫోటో ట్రేడ్‌మార్కుగల ఔషధము మాత్రమే వాడుడు.

వ్యాధినివారణము తెలుపుడు - యింతకుమించినది ప్రపంచంలో లేదు.

ఒక వారమునకు ఔషధము రూ. 7-0-0 లు. ప్యాకింగ్‌పోస్టేజి వేరు.

"ఆయుర్వేద కేసరి" - "వైద్యవిశారద" "కవిరాజ్" కాకర్ల వెంకటప్పయ్య.

పక్షవాత స్పెషలిష్టు (రిజిష్టర్డు) ఆయుర్వేదప్రాక్టీషనరు - 222, కాకర్లవారివీధి - నెల్లూరు.

విడిచినా, శిక్షించినా మొసాదిక్‌ది క్లిష్టసమస్యే!

పర్యాలోకనం

ఇరాన్ రాజ్యాధికారిపై కుట్రచేశాడన్న నేరంపై 74 ఏండ్ల డాక్టర్ మొసాదిక్ పై మిలిటరీ కోర్టులో విచారణ మూడు వారాలుగా సాగుతున్నది. మొసాదిక్ పై రాజద్రోహం నేరం మోపబడడం యిదే ప్రథమం గాదు. 1926 లో యిలాంటి సంఘటనే జరిగి 13 సంవత్సరాలపాటు రాజకీయ అజ్ఞాతవాసం గడిపాడు. మొసాదిక్ కూడా రాజ కుటుంబీకుడే అయినా తెహరాన్ నిరంకుశత్వమే మొసాదిక్ రిపబ్లికన్ ప్రజాస్వామ్యవాదిగా మారుటకు దారితీసింది. మొసాదిక్ ఇరాన్ ప్రధానిగా ఎన్నికయి వ్యాధిగ్రస్తుడై (ప్రేవులలో పుండ్లుండినందున కడుపునొప్పిబాధతో) నిరంతరం తన మంచమే రాజ్యపీఠంగా 3 కోట్ల ఇరాన్ దేశస్థుల ఏకచ్ఛత్రాధిపతిగా నియంతగా తయారై పార్లమెంటును రద్దుచేయడంద్వారా పదవి ధిక్కరించి 28 మాసాలు పాలించాడు. కాని అబెడాన్ నూనె గనులనుంచి బ్రిటిష్‌వారిని తరిమిన వీరునిగా, ప్రథమ దేశభక్తునిగా, ప్రజామిత్రునిగా, పాశ్చాత్యులను ధిక్కరించినవానిగా శ్లాఘించబడుతూ మొసాదిక్ ఇరాన్ ప్రజల మన్ననలనందుకొంటున్నాడు. కాబట్టి మొసాదిక్ కు మరణశిక్ష విధిస్తే ఇరాన్ లో మారిన పరిణామాలు కలుగకమానవు. ఇందువల్ల ఇరానీయుల అసంతృప్తి మిన్ను ముట్టుతుంది. ఈ చిక్కు పని, జాహేదిలను ప్రధానంగా ఎదుర్కొన్నట్లుంది. మొసాదిక్ కు ఏ శిక్ష విధించకుండా వదలిపెట్టడం జరిగితే మరలా మొసాదిక్ తన నేషనల్ ఫ్రంట్ ను నిర్మించి పదవి స్వీకరిస్తాడు. ఉరితీస్తే అమరుడౌతాడు. ఈ అసందిగ్ధ పరిస్థితి కమ్యూనిస్టు ప్రభావితమైన 'ట్యూడే' పార్టీకి ఒక అవకాశంగా ఏర్పడి ప్రజల అసంతృప్తిని రెచ్చగొట్టి కల్లోలం ఏర్పడే పరిస్థితులుగూడా లేకపోలేదు. ఈ ముసలి నియంత మొసాదిక్ వల్ల ఏర్పడిన విచారణ సందిగ్ధావస్థ ఏవిధంగా పరిష్కరించబడుతుందో వేచి చూడాలి.

★

కొండజాతుల అల్లర్లు

ఇటీవల అస్సాం పర్వతప్రాంతంలో కొండ జాతులు సరిహద్దు ప్రభుత్వాధికారులయెడ ప్రదర్శించిన దౌర్జన్యం అందరకు తెలిసిన విషయమే. ఆ సంఘటనలు పార్లమెంటులో ఎర్పడగా ప్రధాన మంత్రి ప్రభుత్వ విధానాన్ని విశదీకరించారు. బ్రిటిష్ పాలకులు యీ దేశంలో వున్నంతకాలం ఇండియా వాయువ్య సరిహద్దుల్లో కొండజాతుల సమస్యను అరనివుండుగా తయారుచేసివుంచేరు. ఇప్పుడు ఈశాన్య సరిహద్దుల్లో అస్సాంలోని కొండజాతులైన నాగాలలో బ్రిటిష్ అధికార విదేశ క్రైస్తవ మత ప్రచార సంస్థలు భారత ప్రజలు, ప్రభుత్వం గూర్చి ద్వేష ప్రచారాన్ని సాగించి 'స్వతంత్ర నాగా స్టేట్' అనే డిమాండును లేవదీసి యిండియా రక్షణ శ్రేణిలో గండికొట్టారు. ఇది చాలా ప్రమాదకరమైన విషయం. ఈ ప్రాంతంలోనే కాదు. బీహారులోకూడా క్రైస్తవ మిషనరీలు ఆదివాసీలలో విషపు ప్రచారం సాగించి తమ ముద్దుబిడ్డయైన జయిపాల్ సింగ్ అధ్యక్షాన జార్ఖండ్ పార్టీ నిర్మించి, స్వతంత్ర జార్ఖండ్ రాజ్య నినాదం లేవదీసి ఎన్నికలలో బీహారు అసెంబ్లీలో వారు 28 స్థానాలుకూడా సంపాదించగలిగారు. ఈ సంఘటనల లోతుపాతులను పరిశీలిస్తే క్రైస్తవ మిషనరీలు కంచుమానంగ దళంగా తయారై దేశాన్ని విచ్ఛిన్నం చేసేందుకు కుట్రపన్నుతున్నారని విదితమౌతుంది. ఈ మిషనరీలను కొండజాతుల ప్రాంతాలనుండి తరిమివేయాలి. వారిని ఒక కంట కనిపెట్టి చూడాలి. ఈ కొండజాతులలో సుహృద్భావ వాతావరణం నెలకొల్పేందుకు అన్ని పార్టీలు ప్రభుత్వంతో సహకరించడం ఎంతో అవసరం.

★

బ్రిటిషుగయానా పరిస్థితిపై జగన్, బర్న్ హామ్ ల వివరణ

పదవ్యుతులైన బ్రిటిష్ గయానా మాజీప్రధాని చెడ్డిజగన్, ఆయన సహచరుడు బర్న్ హామ్ లు గతవారం మనదేశానికి విచ్చేసినప్పటినుండి వివిధ పార్టీలకు చెందినవారు వారిద్దరికి బొంబాయి, ఢిల్లీలలో ఘనస్వాగత మొసంగబడింది. 23 తేది నెహ్రూగారి అధ్యక్షతన సమావేశమైన భారత పార్లమెంటు ఉభయ సభా సభ్యుల సమావేశంలో జగన్, బర్న్ హామ్ లు, బ్రిటిష్ గయానాలోని ప్రజల దురవస్థలగూర్చి, అచ్చటి వలస ఆర్థిక విధానంగూర్చి, తెల్లదొరల నిరంకుశ పాలనగూర్చి, విపులీకరించారు. బ్రిటిష్ గయానాలో నేడున్నది వలసరాజ్యాంగం. అచ్చటి ప్రజాఉద్యమ ఒత్తిడికి లొంగి అమలు జరచిన సంకుచిత రాజ్యాంగ చట్టాన్ని రద్దుగావించడం గొప్పగా చెప్పుకొనే బ్రిటిష్ ప్రజాస్వామ్యంపేరిట జరిగే తంతులో ఒక మచ్చుతునక. వలసవిధానం ఎక్కడున్నా అంతంకావాలన్నదే యిండియా ధ్యేయమని నెహ్రూ చేసిన వివరణ మెచ్చుకోతగివుంది. ఆసియా, ఆఫ్రికా ఖండవాసుల ప్రజాభిప్రాయాన్ని, నెహ్రూ హెచ్చరికను మన్నించి బ్రిటిష్ పాలకులు తమ వలస విధానాన్ని వీడి గయానా ప్రజలు తమ కిష్టమైన ప్రభుత్వాన్ని ఎన్నుకునే హక్కును ప్రసాదించి తమ ఔదార్యాన్ని ప్రదర్శించడం విజ్ఞత కాగలదు.

భాషాప్రయుక్తంగా బొంబాయి

(5 వ పేజీకొరవ)

రెండవ ఘట్టము: హైదరాబాదు రాజ్యంలోని రామానందతీర్థస్వామి, బొంబాయి ప్రభుత్వంలోని రెండవమంత్రి భావ్ సాహెబుహిరే, మాజీమంత్రి ఎస్. వి. గాడ్గిల్ గార్లూ, విదర్భ జిల్లాల మరాఠీ నాయకులు, నాగపూరు ప్రాంత మరాఠీజిల్లాల నాయకులూ కొందరు ఆగ వారాలక్రితం నాగపుర నగరంలో సమావేశమై బొంబాయినగరంతో గూడిన మహారాష్ట్రము గోరడానికి నిశ్చయించుకొని సంతకములను గావించినారు.

శ్రీబాగు ఒడంబడికవలెనే కొన్ని కొన్ని షరతులనుగూడ ఈ మరాఠీ నాయకులు నిర్ణయించుకున్నారు. వానిలో ముఖ్యమైన విషయము: శాసనసభ ఒకమారు బొంబాయినగరమున సమావేశమైతే, మరొకమారు నాగపుర నగరమున సమావేశం కావలెను అని.

కాని ఈ నాగపుర ఒడంబడిక మన శ్రీబాగు ఒడంబడికవలెనే చిత్రంగావుంది. కొన్ని వుద్దేశ్యాలతో హైదరాబాదు ప్రాంతీయ మరాఠీవారు, మరికొన్ని వుద్దేశాలతో బొంబాయి మరాఠీలు ఇంకొకరకపు వుద్దేశ్యాలతో, విదర్భ జిల్లాలవారూ, నాల్గవరకపు వుద్దేశ్యాలతో నాగపురప్రాంత మరాఠీనాయకులూ సంతకాలు చేసినారు.

తమిళులతో, కన్నడులతో మనకు సంపర్కము అక్కర్లేదనువుద్దేశ్యముతో సర్కారుల నాయకులొక విధంగానూ, రాయలసీమవారు మరొకవిధంగానూ ఆలోచించుకొని మనకు శ్రీబాగు ఒడంబడికలో సంతకములు చేసినారు. రాష్ట్రప్రకటనతోటే భేదాభిప్రాయాలు బయటపడ్డాయి- ఇటీవల.

అలాగే నాగపూరు ఒడంబడికయు. కాని నాగపూరు ఒడంబడిక విషయమై ఇంకా ఎక్కువ తమాషాలు బయటపడుతున్నాయి.

ఆంధ్ర - మహారాష్ట్ర సామ్యాలు కొన్ని ఉండనేయున్నవి.

ఆంధ్రప్రాంతీయ కాంగ్రెసుకు రాయలసీమవాసులగు నీలం సంజీవరెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిన పిమ్మటనే రాయలసీమ వాసులలో కొందరకైనను ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణసమస్య వుండదని తోచినదని స్ఫురించినది.

బొంబయిరాష్ట్రంలోని మరాఠీవారికిని, హిరేగారు మొరార్జీదేశాయిగారి మంత్రివర్గంలో రెండవ మంత్రియైనపిమ్మట సమష్టి బొంబాయి రాష్ట్ర విభజనయు, ప్రత్యేక మహారాష్ట్ర నిర్మాణమును మరింత స్ఫురించినవి. గడచిన 1951_52 ఎన్నికలు జరిగి, ఫలితములు తెలిసిన పిమ్మటగూడ ఎక్కువ మరాఠీసభ్యులు గల బొంబాయి శాసనసభకు నాయకుడుగ హిరేగారు ఎన్నుకొనబడుదురనీ, అందుచేత ఆయనరే ముఖ్యమంత్రిగ గవర్నరుగారిచే వరింపబడుదురనీ హిరేగారూ, హిరేగారి మిత్రవర్గము వారునూ ఆశించుట సహజముగ నుండెను.

ఆ మొదటి ఎన్నికలలో తన స్వప్రాంత మగు బల్సారు (సూరతుజిల్లా) అభ్యర్థిగనుండి పోటీచేసిన మొరార్జీదేశాయిగారు ఓడిపోయిన పిమ్మట ఆ హిరే మిత్ర వర్గము వారియొక్క ఆశ మరింత బలవత్తరమయ్యెను.

కాని ప్రస్తుతము మన దేశపు రాయబారిగ ఇంగ్లాండులోనున్న - వెనుకటి బొంబాయి ముఖ్యమంత్రి- బాలాసాహెబు ఖేర్ గారు తమకు రెండవ మంత్రిగ నుండిన మొరార్జీ దేశాయి గారు ఈమారు రాష్ట్ర ముఖ్య మంత్రిగ నుండుట యుక్తమని ఎన్నికలకు పూర్వమే దేశ ప్రధానమంత్రి నెహ్రూగారికి తెలిపియుండిరని ప్రతీతి. ఖేరుగారియెడ నెహ్రూగారికి చాల ప్రేమ అప్పుడూ, ఇప్పుడుకూడ. అంతేగాక దేశాయిగారు రెండు మంత్రివర్గాలలో (1937-39 మరియు 1946_1952) ఉండినారు. అందుచేత దేశాయిగారు 1951_52 ఎన్నికలలో పరాభవము చెందినపిమ్మట హిరేగారు ముఖ్యమంత్రి యగుదురని నెహ్రూగారునూ తలంచియుండిరి.

అయితే దేశాయిగారి మిత్రులు నెహ్రూగారికి రాయబారాల నంపినారని, మొదట ఒప్పుకోకపోయినా తుదకు ఎట్లయినా ఒప్పించినారని అంటారు. అందుచేత దేశాయిగారు లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలుకు దంటూలుపడి ఎన్నుకొనబడటం, కొంత వ్యవధియైన పిమ్మట నెహ్రూగారి బోధలనూ, ప్రతిపాదనలనూ, మరాఠీ ప్రజాభిప్రాయమునూ గమనించి అహమ్మదాబాదుజిల్లానుండి అసెంబ్లీకి ఎన్నుకొనబడటం

● కొరవ 10-వ పేజీలో

లఘు విమర్శలు

ఆంధ్రులు గర్వించదగిన దేశభక్తుడు, మేధావి డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిసీతారామయ్యగారి జన్మదినోత్సవం మొన్న 24 తేదీ జరిగింది. ఆంధ్రదేశం రాజకీయంగా చైతన్యం కాని రోజుల్లోనే. 1898 లో- కాంగ్రెస్ లో ప్రవేశించి, స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో ఆంధ్ర దేశం అగ్రగామిగా నిలుచుటకు దోహద మిచ్చిన అసమాన స్వాతంత్ర్య సైనికుడు శ్రీ పట్టాభి. కాంగ్రెస్ లో డాక్టరుకంటే ప్రాధాన్యత వహించిన వ్యక్తులుండవచ్చుగాని, సీతారామయ్యగారిలాగా దానికి శాశ్వత చరిత్రను సృష్టించినవారు లేరు. కాంగ్రెస్ చరిత్ర కారుడుగా స్వతంత్ర భారతదేశంలో డాక్టరు పట్టాభి పేరు చిరస్థాయిగా వుండగలదు.

ఈ జన్మదిన సంతోష సమయంలో రాష్ట్రాంతరాన వున్నతపదవిలోవున్న డాక్టరు పట్టాభిగారికి మా శుభాకాంక్ష లందజేస్తున్నాం.

* * *

చేనేత సత్యాగ్రహం సందర్భంలో శిక్షింపబడ్డ ప్రగడ కోటయ్యగారి శిక్షను ఆంధ్రప్రభుత్వం రద్దుచేయడం ముదావహం. చేనేతపరిస్థితి విషయంలో ఆంధ్రప్రభుత్వం చూపుతున్న శ్రద్ధ చేనేత కార్మికులలో కొంత ఆశాభావాన్ని కల్గించగలదు. తొందరపడి ప్రారంభించబడ్డ సత్యాగ్రహాన్ని విరమింపజేసి, ప్రభుత్వంద్వారా సహాయం పొంద నిర్ణయించుకోవడం సముచితముగా వుంది.

* * *

74 వ జన్మదినోత్సవం జరుపుకొన్న డాక్టర్ పట్టాభి

ఆంధ్రలో లోటుప్రాంతాలలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు కేంద్రప్రభుత్వం ఇయిదు కోట్లరూపాయలను మంజూరు చేయబోతున్నది. ఇదివరలో కర్నూలునుండి యీ మొత్తం రాయలసీమలో ఖర్చుచేయబడుతుందనేవార్త వచ్చింది. కాని ఆంధ్రదేశంలో నీటివసతుల విషయంలో వెనుకబడివున్నది ఒక్క రాయలసీమ కాదనే విషయం మనమంత్రులకు తెలియనిది కాదు. అంతకంటే దుస్థితిలోవున్న ప్రాంతాలు గూడా వున్నాయి. అందువల్ల ప్రస్తుతంలో వున్న ప్రాజెక్టుల వుపయోగం అధికంగా పొందలేని వెనుకబడిన ప్రాంతాలన్నిటిమీదా యీ మొత్తం వెచ్చించవలసి వుంటుంది.

● కొరవ 11-వ పేజీలో

జమీన్‌రైతు

28—11—1953 :: శుక్రవారం
శ్రీ విజయ కార్తీక బహుళ సప్తమి

గవర్నరు ప్రసంగం

---

24 వ తేది సమావేశమైన ఆంధ్ర శాసన సభలో గవర్నరు చందూలాల్ త్రివేది చేసిన ప్రసంగం రాజకీయ పక్షాలతోకూడి ఆంధ్ర ప్రజలకు సంతృప్తి కలిగించినది. గవర్నరు ప్రసంగంలో ప్రభుత్వ కార్యవిధానంమాత్రం వివరించబడడం జరిగింది, ఇటీవల ఆంధ్ర మంత్రులవద్ద రాజధానిపై కోరసీయమైన వివాదాలకు దిగకుండా రాజధాని విషయం గవర్నరు ప్రస్తావించకపోవడంముదావహం. రాజధానీ సమస్య ప్రభుత్వానికి సంబంధం లేదని ముఖ్యమంత్రి ప్రకాశంగారు వివరించి యున్నందువల్లనూ, ఆ సమస్యపై నిర్ణయం చేసే అధికారం శాసనసభ్యులదై యున్నందున రాజధాని ప్రస్తావన లోపాన్నిగూర్చి ఎవరూ ఆశ్చర్యపడవలసిన అవసరం లేదు కూడా.

రాష్ట్రంతోబాటు హైకోర్టు ఏర్పడాలని అందరూ కోరియున్నారు. 1954 వేసవి సెలవుల ఆఖరుకు ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ప్రత్యేక హైకోర్టు ఏర్పాటుచేయాలని ప్రభుత్వం నిశ్చయించిందని, అందుకై సత్వరచర్యలు తన ప్రభుత్వం తీసికోనున్నదని గవర్నరు ప్రస్తావించడంగూర్చి ఆంధ్రులందరూ సంతోషిస్తున్నారు. ఈ విషయంలో కూడ స్థల నిర్ణయంగురించి ప్రస్తావించకపోవడం గవర్నరు విజ్ఞతకు మరొక తార్కాణం.

పెద్ద చిన్న యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చుటకు కృష్ణానదిపై రెగ్యులేటరురోడ్డు బ్రిడ్జి నిర్మాణానికి, గోదావరి వరద గట్టును పెంచే కార్యక్రమానికి, గోదావరి వరదబాధితుల పునరావాస కార్యక్రమానికి తన ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యమిస్తుందని గవర్నరు చెప్పడంవలన కొన్ని వర్గాలలో ప్రబలిన సందేహాలు తొలగిపోయినవి. వరదలవల్ల నష్టపడిన ప్రజలకు ఊరటకలిగింది. ప్రభుత్వ కార్యక్రమంలో ముందు వెనకలు ఆలోచించి సరైన నిర్ణయాలు చేసినందుకు గవర్నరును అభినందిస్తున్నాము.

ఆంధ్రలో ప్రజల ప్రధాన జీవనాధారాలైన వ్యవసాయం, చేనేత పరిశ్రమల విషయములో సత్వర అవసర చర్యలను తీసుకొనుటకు ప్రభుత్వం నిశ్చయించినందులకు గవర్నరును అభినందిస్తున్నాము.

పొట్టి శ్రీరాములు గావించిన మహాయజ్ఞాన్ని గూర్చి గవర్నరు ప్రస్తావించడం గొప్ప విశేషం.

ప్రజా ప్రతినిధులైన ఆంధ్ర శాసనసభ్యులు నిస్వార్థంతో, త్యాగనిరతితో ఆదర్శప్రాయముగా గవర్నరు త్రివేదీగారాశించినట్లు తమ పదవుల బాధ్యతలను గుర్తెరింగి ప్రభుత్వ నిర్వహణలో వారికి తోడ్పడగలరని ఆసించుచున్నాము.

రాజధానివిషయంలో కాంగ్రెస్ వైఖరి: నాయకుల ప్రయాణం

(మొదటిపేజీ తరువ)

అప్పటు భవనాలు నిర్మించుకొని, రాజధానిని అప్పటకు మార్చుకోవచ్చునని, హైదరాబాదు వస్తే, రాజధాని అప్పటకుమారే సందర్భంలో యీ భవనాలు యితర ప్రభుత్వసంస్థలకు వుపయోగ పెట్టుకోవచ్చునని అతీర్మానవుద్దేశ్యం. సంజీవరెడ్డిగారి ప్రకటనమీద, ఒక కార్యవర్గ సభ్యుని అభ్యాసం ప్రశ్నించగా, ఆయనచెప్పేది సరికాదని, కార్యవర్గం చేసినతీర్మానం మాటాభాగాలుగావుందని ఆయన వివరించారు. ఇంత కాలంనుండి అది బయటపడకపోయినా, మొన్న కళా వెంకటావుగారి ప్రకటనలోనైనా వెలువడింది. రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ తీర్మానం శాశ్వతరాజధాని పరిశీలకు అవకాశం కలిగించగా, సంజీవరెడ్డి ప్రభృతులు మాత్రం దాని కెందుకు వ్యతిరేకించాలో మాకర్థం గావడం లేదు.

★

ముఖ్యమంత్రి ప్రకాశంగారు రాజధాని సమస్యకు, మంత్రివర్గంపై అవిశ్వాసానికి ఏమి సంబంధంలేదని స్పష్టంగా ప్రకటించారు. ఈనాడు ఆయనప్రకటన ప్రభుత్వానికెంతో వుపకరిస్తున్నది. కాని సంజీవరెడ్డిగారు, తక్కిన రాయలసీమసభ్యులు దానిపై ఆందోళన చెందవలసిన అవసరమేమిటి? రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ శాశ్వతరాజధాని ప్రసక్తికి అవకాశం కల్పిస్తూ తీర్మానించివుండినపుడు, దీనిపై యిప్పుడు కాంగ్రెసు ప్రతిష్ట పోయేదేమిటి? దీనివల్ల కాంగ్రెస్ ప్రతిష్ట ఏమిపోదు. సంజీవరెడ్డి ప్రభృతులు యింతపట్టుదల వహించివుండకపోతే, కాంగ్రెస్ ప్రతిష్ట మరింత యినుమడించి వుండేది. అందువల్ల రాజధానిప్రశ్నను కాంగ్రెస్ ప్రతిష్టకు ముడిపెట్టకుండడం వుత్తమం. అది కొందరి నాయకుల వ్యక్తిగత ప్రతిష్టకు సంబంధిస్తే సంబంధించవచ్చు. రాజీనామాలు వగైరా ప్రసక్తి ఎవరుచేసినా అనుచితంగా వుంటుంది.

★

చివరి నిముషంలో వినవస్తున్న దానినిబట్టి ముఖ్యమంత్రి ప్రకాశంగారు కమ్యూనిస్టేతర పార్టీలమధ్య యీసమస్య విషయంలో సామరస్యత సాధించుటకు ప్రయత్నిస్తున్నారని కర్నూలువార్త. ప్రకాశంపంతులుగారుకూడా విజయవాడ - గుంటూరు సూచనను అంగీకరిస్తున్నారు గానట్టి, గడువు విషయంలో సంప్రదింపులు సాగించవచ్చు.

ఈగడువువిషయంలోకూడా 1954 ఏప్రెల్ చాల తొందరపాటుతో కూడివుంటుంది. ఇప్పటివరకు కర్నూలులో కుదటబడని ప్రభుత్వ కార్యాలయాలను, విశాలార్యాలులేని మరొకచోటికి మార్చమనడం యుక్తంగాదు. దానినెవ్వరూ సమర్థించలేరు. కనీసం ఒకటి రెండు సంవత్సరాలైనా కాలవ్యవధిలేనిదే మార్పుచేయుడం న్యాయంగాదు. అందువల్ల గడువువిషయంలో అన్నిపార్టీలు దీనిని గమనించవలసివుంటుంది.

26 తేదీ పార్లమెంటులో ప్రధానినెహ్రూగారు వున్నతాధికారసంఘం యీ సంవత్సరాంతంలోగా నియమించబడగలదని చెప్పారు. అందువల్ల ఒకసంవత్సరంలోగా హైదరాబాదు విషయంకూడా తేలవచ్చు.

★

రాజధాని విషయంలో కర్నూలును వ్యతి

లేకించేవారికే మెజారిటీగా కనబడుతుంది. కాంగ్రెస్‌వాని నలుగురు కర్నూలుకు ఓటు చేస్తే అంతప్రమాదం వుండదు. కాని కర్నూలువల్ల సంజీవరెడ్డి ప్రభృతులెంత పట్టుదలగావు న్నారో, విజయవాడ - గుంటూరువల్ల తక్కినవారు అంతపట్టుదలా ప్రదర్శిస్తున్నారు. తీవ్రస్వరణ సమస్యగా భావిస్తున్న సంజీవరెడ్డి ప్రభృతులు కనీసం నలుగురు కాంగ్రెస్ వారులను పార్టీకి అనుకూలంగా ఓటుచేయుంచుటకు ప్రయత్నిస్తున్నట్లు కర్నూలునుండి యిప్పుడే వార్తవచ్చింది. ఇకీగాక యీ పరిస్థితుల్లో కాంగ్రెస్ వైఖరి ఏమిటో తెల్పుకోవలసి వున్నదని, దానికి గోపాలరెడ్డి, చంద్రమౌళి ప్రభృతులను సంజీవరెడ్డిగారు కర్నూలునుండి పిలిపించారని తెలుస్తున్నది. గోపాలరెడ్డిగారు 26 తేది బయలుదేరి కర్నూలు పోయారు. ఏది చేసినకర్నూలు కాంగ్రెస్ ఏ విధానాన్ని అనుసరించగలదో చూడవలసివుంది

నెల్లూరు కరెంటుచార్జీలు

అక్టోబరునుండి భరించలేనంతగా ఎక్కువచేశారు

అక్టోబరునుండి సర్‌చార్జి భరించరానంతగా ఎక్కువచేసారు. ఇప్పటివరకు సర్‌చార్జి, కరెంటుచార్జి మొత్తంపై కొంత పర్సెంటు విధిస్తుండినారు. కాని యిప్పుడు ప్రతియూనిట్ మీద 0-2-3 పేశారు. దీని మూలంగా యింటి వరకటింటే చార్జీలు రెండు మూడు రెట్లు ఎక్కువవుతున్నాయి. కరెంటుచార్జీకంటే సర్‌చార్జి ఎక్కువవుతున్నది. ఇది ఎక్కువవిద్యుచ్ఛక్తిని వుపయోగించే సినిమాథియేటర్లు, హోటల్‌వాళ్లకు పెద్దదెబ్బ కాగలదు. ఈ రేటు రాష్ట్రంలో మరెచ్చటాలేదు. అందువల్ల ప్రభుత్వం దీనిని పునఃపరిశీలనజరిపి, సర్‌చార్జి తగ్గించవలసివుంటుంది.

స్టేట్ కౌన్సిల్‌సభ్యుల ఎన్నిక

ఆంధ్రరాష్ట్రానికి స్టేట్ కౌన్సిలులో అదనంగా కేటాయించబడిన మూడు స్థానాలకు 25 తేది ఎన్నికలు జరిగినవి. కాంగ్రెసుసభ్యుడు శ్రీ అద్దూరి బలరామరెడ్డిగారు, కమ్యూనిస్టు సభ్యుడు శ్రీ నండూరు ప్రసాదరావుగారు, ఫార్‌వార్డు పార్టీ సభ్యుడు శ్రీ ఎ. వెంకటరమణగారు ఎన్నికైనారు. అద్దూరి బలరామరెడ్డిగారికి 46, నండూరు ప్రసాదరావుగారికి 38, ఎ. వెంకటరమణగారికి 26 వోట్లు వచ్చాయి.

నెల్లూరు బజారు

	గతవారం.	ఈవారం.
మొలగొలుకులు	పు 16 రు 350	రు 325
జి. బి. 24 పాతవి	— 355	325
,, క్రొత్తవి	—	226
తెల్లకేవట్ల క్రొత్తవి		200
ఈక్వర్లు	290	215
పునర్వసు వడ్లు క్రొత్తవి	—	190
రాగులు	—	390
జొన్నలు	400	425
కేశనుర్తి శేర 4-12-0		4-12-0
శుక్రవారమిర్చి తూలం 3-8-0		3-0-0
చింతపండు 2 రకం 1-4-0		1-4-0
కనగజూరి	1-12-0	1-11-0
మొలకలరియ్యం 70 శేర్లు	48-8-0	45-8-0
శుక్రవారరియ్యం (తూలం)		40-0-0
,, (4 రకం)		32-0-0

వెండి బంగారం

బంగారం పవర	58-0-0
సవరెత్తు బంగారం	53-0-0
వెండి తులం	1-8-6

BIRTH CONTROL

Rubber Goods for Ladies and Gents

GENTS.	Per. Doz.	Rs.	As.
Filo F. L	,, ,,	4	0
Silco U. S. A	,, ,,	5	4
Washable F. L.	,, ,,	7	8
Lightex British	,, ,,	8	4
Procox U. S. A	,, ,,	10	0
Crocodile F. L.	,, ,,	13	8
LADIES.			
Check Pessary	EACH	2	0
Neeto Tablets (Tube),,		3	0
Spongo Bell	,,	1	0
B. C. Jolly	,,	1	12

Women's most difficult problem solved. Puls caps (U. S. A.) in an unfailing cure for Female Irregularities and DELAYED MENSES for any reasons. Gives desired result 3 to 4 days Rs. 6.

Puls Caps (Special) gives the desiring result within 24 hours. Rs. 10/-

Warning: On no account to be used in pregnancy as they cause abortion and miscarriage.

V. P. STORES (R. N. Z) P. B. 51, MEERUT.

నెల్లూరులో పెంకుటిల్లు ఏలం

నెల్లూరు మూలపేట శ్రీ వేణుగోపాల స్వామివారిఆలయపు నెల్లూరు సంతపేట హాస్పిటల్ రోడ్డుమీద వార్డు 12, బ్లాక్ 11 నెంబరు గల మొత్తం 20 అంకణముల పెంకుటిల్లు, దానిదు వెనుక కలసి 66 అంకణాల ఖాళీస్థలం, బావి, సున్నపు పాకర్యాలుతీసిన మందిరగలగి గల గృహము 20-12-53 తేది ఆదివారము ఉదయం 9 గంటలకు దేవస్థానం ఆఫీసులో బహిరంగ యేలము వేయబడును. ఏలం ప్రారంభ పాట రు 5000/- లు. యిల్లు మా స్వాధీనములో వున్నది. ఏలందప్పు కట్టినవెంటనే అంగీకరించబడిన పాటదారునికి స్వాధీనము చేయబడును. యితర యేలంవివరములు ఆఫీసులో తెలుసుకోవచ్చును.

—ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి,
మేనేజింగ్‌ట్రస్టీ.

కావలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. No. 152 of 1952,

పాదర్తి వెంకమ్మ ... —వాది.
బెల్లూరి లక్ష్మయ్య ... —ప్రతివాది.

యీక్రింది షెడ్యూలు ఆస్తిని పై కోర్టువారిచేత 9-12-53 తేదిన ఏలం వేయబడును.

షెడ్యూలు:- కొత్తపేట గ్రామంలో పశ్చిమవారికి వాక్కాగల నెం 116 రు పట్టా కొండమాగాణి సర్వే నెం 140/2 రు యి 0-75 ట్లు (2) నెం 25 రు పట్టా మెట్ట సర్వే నెం 107 యి 9-03 ట్లలో యి 3-0 లకు హద్దులు: [తూ] గుడ్లూరు కొండను, మంతు చెంచిరెడ్డి [ద] మన్నం కోటయ్య కొంతవరకు, మంతు చినవర్నారెడ్డి [ప] యీ నెంబరులోని బంగారు నారాయణుడు [ఉ] మంతు చినవర్నారెడ్డిగార్ల భూమి.

—పనుమర్తి సత్యనారాయణ—అడ్వకేట్.

నెల్లూరు నలుచెరగుల్లో

• విమర్శకుడు •

సోమశిల కార్యక్రమం రద్దు

గతవారం పత్రికలో సోమశిలవద్దకు 28-11-53 తేదీ ఛీఫ్ ఇంజనీయరుగారు వస్తారని, సోమశిల ప్రాజెక్టుసంఘం ఆదినం సమావేశం జరుగుతుందని, ఇంజనీయరువద్దకు రాయబారం మున్నగు కార్యక్రమమున్నదని ప్రకటించబడినది.

ఇప్పుడు కర్నూలులో శాసనసభ జరుగుచున్నందున ఛీఫ్ ఇంజనీయరుగారు రావడానికి వీలులేదని తెలిసింది. కావున మరల్నుండు యెప్పుడు జరిగేదీ తెలుపబడును.

భిక్షగాండ్రు

నెల్లూరులో భిక్షగాండ్రసంఖ్య దినదినం హెచ్చిపోతున్నది. కుష్టురోగులు హెచ్చుగా వుంటున్నారు. ఉన్నవాళ్లతో వేగడంగాక దక్షిణాదినుంచి జాస్తి దిగుమతి అవుతున్నారు. మామూలుగా వీధుల్లో ప్రజలు నడిచే ప్రదేశాల్లో వీరు నివాసం యేర్పరచుకుంటున్నారు. ఇందువల్ల అంటువ్యాధులు ఒకరినుండి ఒకరికి వ్యాప్తిగావడానికి అవకాశం యేర్పడుతున్నది. రైళ్ళలో వీరు తరచు యెక్కుటవల్ల, బెంచీల మీద కూర్చొనుట మున్నగువాటివలన మరీ యెక్కువ వ్యాధుల వ్యాప్తికి మార్గమౌతున్నది.

కుష్టురోగులను రాష్ట్రానికి ఒకచోటనే వుంచి — వారికి తిండి, చికిత్స యేర్పాట్లు చేసి బయట తిరక్కుండా చేయవలెను. భిక్షగాండ్రకు రక్షణ గృహాలు యేర్పరచి వారికి పనుపాటలు కలిగించవలెను. పనిపాటలు చేసికొనగలిగిన వారికి పనిపాటలు కల్పించిన్నీ, పని చేసికోలేనివారికి వసతి కల్పించిన్నీ భిక్షకులు వీధుల్లో తిరుగకుండా చేయవలెను.

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ దీని విషయం శ్రద్ధ వహిస్తామని యిదివరకే వాగ్దానం చేసియున్నది. ఛేర్మన్‌గారు త్వరలోనే తగిన కృషిని చేయుదురుగాక!

గోవధ నిషేధం

రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక సంఘంవారు గోసంవర్ధన ఉద్యమ సందర్భంలో యీనెల 11 తేది పురమందిరమున గొప్ప సభ జరిపిరి. పైడా సుబ్బరామయ్య, దివాకరశాస్త్రి, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య ప్రభృతులు మాట్లాడారు. గోవధ వలన దేశంలో పశుసంతతి తగ్గిపోతున్నదని, ఆర్థికదృష్ట్యా దీన్ని ఆపడం, గోవులపెంచి పోషించడం అవసరమని చెప్పారు. మనదేశములో ఒకఆవుకు 2 దమ్మిడీలు ఖర్చుపెట్టితే, ఇంగ్లండులో 5 రూ॥లు వంతున ఖర్చు పెటుతున్నారని, ఆర్థికదృష్ట్యాకూడ మనదేశ ఆదాయంలో 5వ భాగం పశువుల తోళ్లు, ఎముకలు, మాంసముల ఎగుమతులవల్ల లభిస్తున్నదని, గోహత్య మాన్పించవలసిందిగా 1,75,73,227మంది ప్రజానీకము తమ అభిమతాన్ని సంతకాల ద్వారా తెలియపరచారని చెపుతూ గోవధను నిషేధించాలని తీర్మానించారు. ఈ అభిప్రాయంతో చాలా సంఘాలు ఏకీభవించినవి.

ఇది కేవలం మతమునకు సంబంధించినది కాదు. ఆర్థికంగాను, ఆహారంగాను, ఆరోగ్యంగాను, ముఖ్య అవసర విషయము. నెల్లూరు జిల్లాలో గోసంతతి యెక్కువగా వుంటున్నది. తగిన పోషణలేదు. కేవలం ఎరువుకేగాని పాల విషయంలో జాస్తిగా వుపకరించడంలేదు. ప్రభుత్వం యిక్కడ శ్రద్ధవహించి గోవులున్నగు పశువుల పోషణ, పాడి యెక్కువ అగునట్లుచేయుటయేగాక గోవధను పూర్తిగా నిషేధించవలెను.

నిరుద్యోగసభ

18-11-53 తేదీ పురమందిరాన కమ్యూనిష్టుల కృషితో నిరుద్యోగుల సమావేశం జరిగింది. పలువురు వుపన్యసిస్తూ యీ సమస్యను ప్రభుత్వమే సృష్టించిందని, కాంగ్రెసుప్రభుత్వాన్ని దూషిస్తూ ప్రభుత్వంమీద ఒత్తిడి తీసుకరావాలన్నారు. వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు వారివాదాన్ని ఖండిస్తూ కేవలం విదేశాలను గుడ్డిగా అనుసరించరాదని, మనదేశ పరిస్థితులను బట్టి గాంధిగారి ఆర్థిక వికేంద్రీకరణ సూత్రాల కనుగుణంగా కుటీర పరిశ్రమలను, వృత్తులను, పునరుద్ధరించి ఆర్థిక పునర్నిర్మాణం గావిస్తే నిరుద్యోగసమస్య పరిష్కారమౌతుందని చెప్పిరి.

ఇప్పుడు చదివేచదువు మరొక వృత్తికి దారితీయకుండా కేవలం గుమాస్తాలవాంఛనే పెంచుతున్నది. చదువుకున్నవాడంతా ఉద్యోగానికి పోవాలంటున్నాడు. కొంతవరకు తృప్తిగా వున్న వృత్తులవార్నికూడ ఉద్యోగాలకు ఎగప్రాకుతున్నారు. ప్రభుత్వం సహాయపడే వారి జన, యానాది, షెడ్యూలు తరగతులవారలను కూడ ఉద్యోగానికి ఎగప్రాకిస్తున్నారేగాని వృత్తులమీదకు బుద్ధిని మరల్చడంలేదు. మంచి విజ్ఞానులుగా వున్న వారినిచేరి వున్నతవిద్యకు పంపిస్తూ తక్కినవారు వృత్తి విద్యలో విధిగా చొచ్చుకొనేట్టుచేయవలెను. కుటీర పరిశ్రమలు విశేషంగా వికేంద్రీకరణద్వారా పెంపొందించవలెను. ప్రాజెక్టులక్రింద క్రొత్తసాగు భూములకు నిరుద్యోగులను ఎగప్రాకించవలెను. ప్రభుత్వము, ప్రజలు సహకరించి యీ సమస్యా నివృత్తికి పాటుపడవలసినేగాని కేవలం ప్రభుత్వంమీద వత్తిడితెచ్చి లాభంలేదు.

ఆసుపత్రిమీద ఫిర్యాదు

కనుపూరు మజరా శీరథరాపురం కెలర్ కాలనీ వాస్తవ్యులు, యర్రంరెడ్డి కోదండరామరెడ్డి తనను గ్రామస్థులు 8-11-53 తేది రాత్రికొట్టినారని తనను నెల్లూరు హెడ్‌క్వార్టర్సు హాస్పిటల్లో చేర్చినారని, డాక్టర్లు సరిగ్గా చికిత్స చేస్తుండగా నర్సు ఇందుశేఖరంగారు దురవస్థలో వున్న తనను రెండవ రోజునసే మంచంమీదనుంచి క్రింద చాపమీద పడవేసి మంచంమీద ధనవంతులకు చోటు యిచ్చారని ఫిర్యాదుచేస్తున్నాడు. ఈ వ్యక్తి ఇప్పుడు మద్రాసు బస్‌స్టాండువద్ద వెంకట్లపల్లివారి సత్రంలో వున్నాడు. పెద్ద డాక్టరుగారు వారిని పిలిపించి ఫిర్యాదునుగూర్చి విచారించి తగు చర్య తీసికొందురుగాక.

మణిటాకీస్ మూత

నెల్లూరు మణిటాకీస్ గత 15 తేది నుండి మూతవేయబడింది. దాన్ని నిర్వహిస్తుండిన లీజుదారులు నష్టకారణంతో మూసివేశారని తెలుస్తున్నది.

దీనికి చేతిలో పుష్కలంగా డబ్బు, కావలసినంత కళాభిరుచి, సమర్థత, కార్యదక్షత, పట్టుదలతోడు కాలము అనుకూలించినపుడే యిది లాభిస్తది.

చేనేతబోర్డు

జిల్లా హ్యాండ్‌లూమ్‌బోర్డు మీటింగు కలెక్టరుగారి అధ్యక్షాన 25 తేది జరిగింది. సహకార సంఘాల నిలువవస్త్రాల అమ్మకం యేర్పాట్లు సాగించవలసినదిగాను, డిసెంబరు సమావేశానికి ఎంత అభివృద్ధి జరిగింది చూపించవలసింది అని డిప్టీరిజిష్ట్రారుగారిని కోరబడినట్లు తెలుస్తున్నది.

అసలు చేనేత మాంద్యానికి ముఖ్యకారణం యేమిటో తెలిసికోకుండా తన్నివారణకు మార్గాలెతకడం నిరుపయోగం. ప్రజలకు అవసరమైన గుడ్డ నేతగాండ్రు నేయుడం, ఆగుడ్డకు మార్కెట్టులో గిరాకీ యేర్పడడం యివిరెండే ముఖ్య విషయాలు. ఇవి పైనుంచి క్రిందికంటే క్రిందినుంచిపైకి యీ నివారణ మార్గాలను వెతకడం ముఖ్యము.

అసలు చేనేత నాయకులు, చేనేత కార్మికులుగూడ తామునేసినగుడ్డ తామెకట్టుకుంటున్నారా? మొట్టమొదట చేనేతనాయకులు యీ ఉద్యమాన్ని ముందు ప్రారంభిస్తే తర్వాత విషయాలు చక్కబడడానికి మార్గమౌతుంది. పల్లెల్లో వారుగూడ తమకు కావలసిన గుడ్డలను తమ ప్రాంతంలో తయారయ్యేదిగా చూడవలెను. హైస్కూలు మొదలు పైన చదువుకొనే విద్యార్థులందరూ కొంతకాలం వరకైనా చేనేత వస్త్రాలనే ధరిస్తామని పట్టుపట్టవలెను. ప్రభుత్వం వీరికి కావలసిన సదుపాయాలన్నీ సమకూర్చవలెను. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం మొదలు క్రిందివరకు అందరూ సానుభూతి చూపిస్తున్నారు. కాని నివారణమార్గం కనుపించడంలేదు. ఆచరణ సాధ్యమైన మార్గాలతో ముందు పనిప్రారంభం కావలెను.

ఇంకొకమాట: చేనేతవస్త్రాలు కో-ఆపరేటివ్ స్టోరులలో చౌకగావుంటున్నవి. వాటిని యితర అంగళ్లవారు కొని ఎక్కువ వెలకు అమ్ముతున్నారు. కావున ప్రతివూరు వెలకొకమారు చేనేత సంతలను పెట్టవలెను. టవునులో మాత్రం నెల మొదటివారంలో సంత జరుగు లాగున యేర్పాటు చేయవలెను. దీనివల్ల కొనువారికి అమ్మువారికి యిరువురకు లాభముండగలదు.

స్త్రీని బలాత్కరించినందుకు 3 సం॥ శిక్ష

ఆత్మకూరు తా॥ గొట్టిగుండాలవాసి వేమిరెడ్డి కోటిరెడ్డి అనేవ్యక్తి వివాహితురాలైన 20 సం॥ వయసుగల బొల్లెద్దుల లక్ష్మమ్మ చింతాకు కోసికొని వస్తుండగా దారిలో 6-7-53 తేది బలాత్కరించి చెరచినాడనే నేరంపైన ఐ. పి. సి 376 సెక్షన్ క్రింద కేసుపెట్టబడి ఫస్టు అడిషనల్ సెషన్సు జడ్జి శ్రీ పి మోహనరావుగారు విచారించి 23-11-53 తేదిన తీర్పుచెప్పుతూ ముద్దాయి నేరంచేసినట్లు నమ్మి 3 సం॥ కఠినశిక్ష విధించిరి.

ఈ కేసులో ఆసెసర్లందరూ ముద్దాయి నిర్దోషి అన్నారు. ప్రాసిక్యూషన్ తరపున అన్సారీగారు, ముద్దాయితరపున శ్రీ మంగమూరు విశ్వనాథరావు, మహమ్మద్ హైదరు హుసేన్ గారలు వాదించిరి.

అసలు యీ కాలంలో ఆసెసర్లు యింకా వుండవలెనంటారా?

జిల్లాలో కలరా

21.11.53 తేదితో అంతమయిన వారంలో జిల్లాలోని 13 తాలూకాల్లో 7 తాలూకాల్లో మాత్రం 21 గ్రామాల్లో కలరావున్నదని, 60 మందికి తగిలి 24 మంది చనిపోయారని, 7882 మందికి సూదిమందువేశారని తెలుస్తున్నది. ఇందులో వెంకటగిరి, ఆత్మకూరు తాలూకాల్లో హెచ్చుగా వున్నట్టున్నది.

త్రాగుడుకేసులు

ఇందుకూరుపేట స్టేషన్‌యిలాకా నవంబరు ప్రథమాన్నుండి 22 తేది వరకు పట్టుకున్న 80 కేసుల్లో సారాయిలిటికేసులు 30 దాక వున్నట్లు తెలుస్తున్నది.

నెల్లూరు పోలీసు హెడ్క్వార్టర్స్ స్టేషను 19-11-53 రాత్రి 3.30 గంటల ప్రాంతంలో ముత్తుకూరురోడ్డుమీద పెట్రోలు వెళ్ళుతుండి 3 సారాయిసీసాలు పట్టుకున్నారు.

రాగిబిందె ఎవరిది?

ఒకవ్యక్తి సైకిలు మీద 3 బిందెలు నీళ్లు కట్టి రాగిబిందెలను తీసికొనిపోతుండగా అనుమానంమీద వాన్నిగూడ పట్టుకొని నెల్లూరు రూరల్ స్టేషన్‌లో అప్పగించారు.

గూడూరు రీడింగురూము

గూడూరు మునిసిపల్ రీడింగురూములో కొందరు బీడీలు, సిగరెట్లు త్రాగుచున్నారని, కొన్నిపత్రికలను వెలుపలకెత్తి బొమ్మలు కత్తిరించుకొని పాఠకులకు అభ్యంతరం కలిపిస్తున్నారని, ఆదివారం కార్మికులు చదువుకొనుటకు ముఖ్యమైనదినంగాన గత రెండు ఆదివారములనుండి మూసివేస్తున్నారుగాన దానిని తెరిపించవలసి యం. యస్. పి. కృష్ణమూర్తిగారు వ్రాస్తున్నారు. కమిషనరుగారు గమనింతురుగాక.

పొట్లపల్లి గురప్ప నాయుడుగారిమరణం

నెల్లూరుజిల్లా, దర్శితాలూకా, పోతవరము వాస్తవ్యులు, కమ్మవెలమ కులస్థులు పొట్లపల్లి గురప్పనాయుడుగారు 21-11-53 శనివారం నాడు, నెల్లూరులో మరణించిరి.

రెండుమూడు మాసాలుగా అనారోగ్యముతోనుండిరి. ఆస్పత్రిలలో మద్రాసులో డాక్టర్ల సలహాతోంది మందు తెచ్చుకొని, వూరికి పోయిన విశ్రాంతి యుండదని నెల్లూరులో కుటుంబముతోనుండి మందు తింటూ విశ్రాంతి తీసుకొనుచుండిరి.

వీరు ఆతాలూకాలో గొప్ప పలుకుబడి గలిగిన ఆసామి. జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగను, కాంగ్రెసు సభ్యులుగను వుండిరి. వీరంటే ఆ తాలూకాలో భక్తికంటే భయమెక్కువ. హైదరాబాదు కమ్యూనిస్టు హత్యలు-దోపిడీలు జరుగుచున్న దినాల్లో కమ్యూనిస్టులు వీరిల్లుగూడా దోపిడిచేసిరి. వీరికి వయస్సు యాభై సంవత్సరాలకు పైనఉండవచ్చును. వీరికిద్దరు కొడుకులున్నారు. పెద్ద కొడుకు విశాఖలో ఇంటర్ చదువుచున్నాడు. వీరి అల్లుడు రావు సుబ్బారావుగారు వీరి జ్ఞాపకార్థము నెల్లూరులో యేదైనా ఒక జ్ఞాపక చిహ్నము యేర్పరచుగాక. వీరి మరణమునకు వీరి కుటుంబానికి మా సానుభూతి తెలుపుచున్నాము.

గోపాలురెడ్డిగారి కార్యక్రమం రద్దు

27, 28, 29, 30 తేదులలో ఆత్మకూరు, ఉదయగిరి, కావలి మున్నగు ప్రదేశాలలో వుండిన జిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారి కార్యక్రమం రద్దుపరచబడినది. 30 తేది బోగోలు కార్యక్రమంమాత్రం వుండవచ్చు.

● తరువాయి 8 పేజీలో

టెండరు నోటీసు

* * *

గూడూరు సహకార గృహనిర్మాణ సంఘం వారు యిండ్లు కట్టదలచినందున కావలసిన క్రింద కనబడిన (a) సామానుల సప్లయికిన్ని (b) లేబరు సప్లయికిన్ని టెండర్లు పిలువబడుచున్నవి.

(a) (1) కాల్చిన ఇటుక రాళ్లు (2) కాల్చిన సున్నం (3) ఇసుక (4) గ్రానైట్ సన్న మెటలు (5) ప్లాట్ సైజ్ (పదరపు పెంకు).

(b) (1) సున్నము బట్టీవద్ద నీరు గావించి ఆడి, ఆరిన సున్నమును పనులవద్దకు చేర్చియిచ్చుటకు.

(2) లింటల్సు, బ్రెస్సమ్మర్సు, సన్ షేడులు, సిమెంటుకాంక్రీటు స్లాబులకు, కమ్ములతో ఇటికలు కట్టుకొని కంకర వేయుటకు.

(3) తలుపులు, కిటికీలు, గోడ అలమారులకు పెట్టవలెయుండు ద్వారబంధములకు పూర్తి పాటింపులతో తలుపు రెక్కలుచేసి వాటిని ద్వారబంధములకు చక్కగా బిగించియిచ్చుటకు.

(4) పనులు చేయుటకు కావలసిన మంచి నీళ్లను పీపాలతో యేరోజు పనులకు కావలసిన నీళ్లను ఆరోజు పనులవద్దకు తోలించి యిచ్చుటకు

టెండరు ఫారములు - పెద్యూల్సు సొసైటీవారి ఆఫీసులో ఆఫీసుపని జరుగు కాలములో యెప్పుడుగాని ఒక్కొక్క దానికి రు 5/- లు రుసుము కట్టి తీసుకొనవచ్చును.

టెండర్లు సొసైటి సెక్రటరీవారి అడ్రసుకు, సీలుచేసిన కవర్లలో పెట్టి పదరు కవరుపైన యే పనికి టెండరు అయినది వ్రాసి తే 5—12—1953 తేది ఉదయము 9 గంటలకు లోగా చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

—వి. శంకరరెడ్డి - వైస్‌ప్రెసిడెంటు.
గూడూరు, నెల్లూరుజిల్లా.

కావలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

స్మాలు నె 49 / 1950 రు

చెన్నారెడ్డి రామిరెడ్డి ఫరఫ్ బుజ్జిరెడ్డి—వాది.
ఆనం కోటారెడ్డివగైరాలు —ప్రతివాదులు.

యీ నెంబరులో ఇందుక్రింద వివరించబడిన స్థిరాస్థిని యీ కోర్టువారియెదుట 2—12—1953 తేదికి యేలము వేయబడును. గనుక పాటదారులు హాజరై పాటలు పెట్టుకొనవచ్చును.

షెడ్యూలు:- కావలి గ్రామము II బిట్టులో లేటు ఆనం తిరుపతిరెడ్డిగారులాటు 2 to 4 ప్రతివాదుల స్వాధీనంలోని ఆస్థి నె 251 రు పట్టా దాఖలా కోరుమెట్ట సర్వె నె 1924/B.2 రు యె 2—60 ట్లు శిస్తు రు 1—13—0 లు, సర్వె నె $\frac{1923}{2}$. 2.C రు యె 0—1 టు శిస్తు రు 0—1—0 చిల్లు: యె 2—61 ట్లు భూమిన్ని, యీభూమిలో వుండే బావిన్ని బావివద్ద బిగించివుండు పెట్రలు యింజను, నానాజాతి వృక్షములు సహా కలిసి సర్కారుపాట రు 1600—0—0 లు.

—వి. వి. శేషగిరిరావు - వాదిఅడ్వకేట్.

నర్సారావుపేట డి॥ ము॥ కోర్టులో

సమ్మను I. P. 5 of 53. I. A. 1334 of 53.

గుడివాడ సుబ్బయ్య —పిటీషనరు.
డి. సుందరమూర్తివగైరాలు —రెస్పాండెంట్లు.

రెస్పాండెంట్లు: (3) శ్రీరాం రత్తయ్య (4) వరయ్య కోటయ్య (5) శ్రీరాం నారాయణ సా॥ చీరాల (10) చందలూరి వరలింగ్యాం, పొదిలి, భట్టిప్రోలు అను వారలకు:-

యీ నెంబరులో పిటీషనరును ఇన్‌సాల్వెంటుగా అడ్జ్యుడికేటు చేయుంచమని సమ్మను వ. పి. దాఖలు చేసుకొనగా మీకు పబ్లికేషను ద్వారా నోటీసునిమిత్తం 30—11—1953 తేదికి వాయిదా వేసివున్నారు. సదరు వాయిదాకోజు పై కోర్టువారియెదుట హాజరై మీకుగల ఆక్షేపణలు తెలియచేసుకోవలెను.

—బెల్లంకొండ కృష్ణమూర్తి
పిటీషనరు అడ్వకేట్.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

[7వ పేజి కొరవ]

దొంగసారాయి

14 తేది నవాబుపేటలో చుండూరువారి తోటలో మానికల వెంకటస్వామివద్ద 32 డ్రాములు కాపుదు సారాయి 10 గాలనుల వూటవుండగా నవాబుపేటపోలీసు పట్టుకున్నారు.

17 తేది మనిటాకీసు వద్ద యీనాది సంఘంలో సంబంధం చెట్టియార్, పులి నాగయ్య సారాయి అమ్ముచుండగా నవాబుపేట పోలీసు 56 డ్రాముల సారాయిని పట్టుకొని ముద్దాయిల నరెస్టుచేశారు.

17 తేది ఆ ప్రికేశంలోనే చింతల నాగయ్య సారాయి అమ్ముచుండగా 20 డ్రాముల కాపుదు సారాయితో ముద్దాయిల నరెస్టుచేశారు.

ముత్తుకూరు త్రాగుడు కేసులో సబ్ మేజస్ట్రేటు విచారించి 19 తేది తీర్పుచెప్పుతూ కమలం నరసింహం, పోట్లపూడి యేసులుకు చెరి రెండేసిమాసాలు శిక్ష విధించిరి.

నెల్లూరు టవున్‌పోలీసు 18 తేది గుండ్లపాళెం, కావలపల్లె, ఈతతోపు మీద దాడిచేసి 140 గాలనుల కల్లును 70 కుండలను పట్టుకొని 25 మందిని అరెస్టుచేసిరి. 23 వ తేది వరలా 40 రూపాయలు జుల్మానా విధించబడింది.

జిల్లా ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ

పార్టీ కార్యకర్తల సమావేశం 15 తేది జరిగిందని మంత్రివర్గంలో తెన్నేటివారి చేరిక మున్నగు విషయాలు యిష్టాగోష్టిగా చర్చించుకున్నారనీ, పట్టిసర్యాగ్రహిన్ని నూర్పు ప్రభుత్వం పునరాలోచించాలనీ, అశోక మెహతాను విడుదల చేయాలని తీర్మానాలు చేసినట్లు తెలుస్తున్నది.

మన్నారుపోలూరు దేవాలయం 3 వ సారి మూత

ఈ దేవాలయానికి 5 గ్రామాలున్నవి. శిస్తు మీద పసుమాదం సంవత్సరానికి రు 2686—14—0 రొఖంగాను, 81 పుట్లు ధాన్యంగాను వస్తుందని తెలుస్తున్నది. రెండుమూడుమారులు నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలుకూడ లేకుండ మూసివేశారని సూళ్లూరుపేటనుండి ఆర్. యం. అంజనేయులుగారు వ్రాస్తున్నారు. దీనికి ఒక యగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరున్నారు. వుండికూడ యీవిధంగా జరగడానికి కారణమేమి? దీనిపరిపాలనా పెత్తనం వెంకటగిరి జమీందారుచేతులలో వున్నపుడు మంచిపెద్దలకు ఆయన జవాబుదారీ వహించవలసియుంటుంది. నెల్లూరులోయున్న అసిస్టెంటు కమీషనరుగారు యీ తప్పు యెవరివల్ల జరిగిందో విచారించి యికముందయినా యిలా జరుగకుండా చేయుదురుగాక!

దొరికిన కండ్లజోడు

కావలి వెండెంవారికి సంబంధించిన విద్యార్థులు నెల్లూరు తేదీన హాల్ ప్రదర్శనానికి రాగా 4.11.53 తేదిన ఒక వెలుగుల కండ్లజోడు దొరికినది. దాన్ని పోగొట్టుకున్న వారు రుజువుపరచుకొని తీసికొనవచ్చును.

మోసగాడు

కలువాయి - అల్లంపాటి పుల్లారెడ్డి అనే వ్యక్తి కలువాయిలో ధర్మసత్రము, బావి, మరుపులతోటలను నిర్మించదలచినట్లున్ను అందుకు 20 వేల రూపాయలు కావలెనని కరపత్రాలు, రసీదుపుస్తకాలుచేసి రెండుమూడు సంవత్సరాలుగా వసూలుచేస్తున్నాడని నెల్లూరు నవాబుపేట పోలీసు యిదిమోసమని గుర్తించి సబిన్స్పెక్టరు షరీఫ్ గారు 14 వ తేది అరెస్టు చేసినారు. కేసు దర్యాప్తులోవుంది. ఇతను రెండురకరువద్ద వసూలుచేసింది. బయటపెట్టి యీ మోసపుకేసు విషయంలో పోలీసులకు సహాయపడవలెను

అధికారవర్గం

వెంకటగిరి ఎస్టేటు మేనేజరుగా ఇ. జగన్నాథాచారిగారిని నియమించారు. పి. గోవిందరాజులనాయుడుగారిని సెలవు అనంతరం వెంకటగిరి తాసిల్దారుగా నియమించారు. షేక్ దస్తగిరిసాహెబుగారిని ఉదయగిరి తాసిల్దారుగా నియమించారు. ఉదయగిరి తాసిల్దారుగా వుండిన కె నారాయణరావుగారిని కావలితాసిల్దారుగా మార్చినారు. బి. వి. గోవిందరాజులుగారిని పొదిలితాలూకా తాసిల్దారుగా నియమించారు. పొదిలిలో తాసిల్దారుగావుండిన కె. సూర్యనారాయణమూర్తిగారిని తిరుగా నెల్లూరు హెడ్‌క్వార్టర్సు డిప్యూటి తాసిల్దారుగా నియమించారు.

జగదేవిపేట ఖూనీ

నెల్లూరుతాలూకా దర్భలమిట్టలో 9.8.53 తేది రాత్రి పీలం కృష్ణయ్యను పీలం రాధాకృష్ణయ్య కత్తితోపొడిచి ఖూనీచేసినాడనే నేరం యీ 13, 14 తేదుల్లో సెషన్సుకోర్టులో విచారణజరిగి 17 తేది తీర్పుచెప్పుతూ ముద్దాయి పీలం రాధాకృష్ణయ్య పైనరైనందున 5 సంవత్సరాలకాలం శిక్ష విధిస్తూ బోర్‌స్టల్ స్కూలులో డిటెయిన్ చేయవలసిందిగా ఉత్తరువు చేశారు.

అవి - ఇవి

వెంకటేశ్వర హిందీ ప్రేమమండలివారు 15 తేది సమావేశమై వార్షికోత్సవంలో లేఖన, వక్తృత్వ, గాన, నాట్యపోటీలు జరుపనిశ్చయించినట్లు కార్యదర్శి తెలుపుతున్నారు.

నెల్లూరుటవున్ డెమొక్రటిక్ స్టూడెంట్సు యూనియన్ వారి 10 తేది జరిగిన సమావేశంలో యమ్. రామిరెడ్డిగారధ్యక్షులుగను, సి. టి. కృష్ణారావు కార్యదర్శిగను యెన్నుకొనబడినారట.

నెల్లూరు హోటల్ వర్కర్ల సమావేశం 15 తేది జరిగింది. జి. వెంకటేశ్వర్లుగారి నధ్యక్షులుగా, యమ్. వి. రమణయ్యను కార్యదర్శిగా యెన్నుకున్నారని తెలుస్తున్నది.

—

చిత్రసమీక్ష

పెంపుడు కొడుకు

త్రిపాఠ్ దర్శకత్వంలో నిర్మించబడ్డ పెంపుడుకొడుకు దరిద్రనారాయణులు దీనావస్థ లకేగాదు, పవిత్రమైన మాతృహృదయాన్ని గూడా చక్కగా చిత్రించింది.

ఇతివృత్తంలో మామూలు చిత్రాలలో సామ్యం కొద్దిగావున్నా, కథాగమనంలో, పోషణలో యీచిత్రం తన ప్రత్యేకతను నిలుపుకున్నది.

తోటమాలి రంగడుగా త్రిపాఠ్ నటన అతి సహజంగా ఉంది. ఆ పాత్రతో అతను తాదాత్మ్యం చెందిపోయాడు. మంగమ్మ పాత్ర ధారి పుష్పవల్లి అప్పుడప్పుడూ పుష్పవల్లిగా స్ఫురిస్తుంది. మాటలు, చేతలు కూడా ఆపాత్రకు అతికినట్లుతోచవు. ప్రొఫెసర్ పాత్రను ప్రవేశపెట్టుటలో దర్శకుని వుద్దేశ్యమేమిటో బోధపడదు. బిడ్డ పెంపకంపట్ల అతనుచూపే విముఖతలోని భావమేమిటోకూడా అర్థంగాదు. ఏమైనా ప్రొఫెసరుపాత్ర పరిపూర్ణంగాలేదు. అందులో రంగారావు జీవించే అవకాశంలేదు. కుమారికి మంచి ప్రాధాన్యత యివ్వబడింది చక్కగానటించిందికూడా. సావిత్రి చిలిపితనం యువకులకొక ఆకర్షణ. గోకేళ నటుడెట్లున్నా అతని ఆకారము, వుచ్చారణ నాకేమి నచ్చలేదు. శ్రీరామమూర్తి సహజంగా వున్నాడు.

చిన్నముత్తయిగా నటించిన కందా మోహన్ ప్రేక్షకుల హృదయాలను కరగించాడు. ఈ చిరంజీవికి మంచిభవిష్యత్తువుంది.

సంగీతం హృద్యముగావుంది. ఒకటి రెండు పాటలు ప్రత్యేకంగా చెప్పుకోదగినవున్నాయి. సంగీత దర్శకత్వం రాజేశ్వరరావుగారిది అని తెలిసినప్పుడు పూర్తిసంతృప్తి కలుగదంలేదు.

కొన్ని అసహజ సంఘటనలున్నా, చిత్రవిజయానికి అవేమీ ప్రతిబంధకంగావు.

—మా. వి

—

చిట్ చాట్

[2 వ పేజికొరవ]

మీ విద్యార్థులు తయారుచేసిన డాక్యుమెంటరీ లేమయినా వున్నాయా?"

"రెండు వున్నాయి. పది సంవత్సరాలలోపు పిల్లలకోసం తీసిన డాక్యుమెంటరీ ఒకటుంది. దాని పేరు "ఆటల్లో పిల్లలు" ఇది కోడాక్రోం కలర్‌లో తీసినచిత్రం - అనుభవంమీద చెప్తున్నాను. యిది పిల్లలమీద మంచి ప్రభావాన్ని తీసుకొస్తుంది. తీసుకొస్తుందికాదు తీసుకొచ్చింది గూడా." మన పువ్వుకాటులు "యిది కూడా కోడాక్రోంలలలో తీసింతే సుకుమారమైన వివిధజాతుల రకరకాల రంగులపువ్వుల శోభని మీరే ఊహించుకోండి" నే చెప్పేకంటే." "మహాబలిపురం - పక్షితీర్థం" ఈ రెండూ సాధారణచిత్రాలు. కేకేతారా మా విద్యార్థులు కూడా "పొట్టి శ్రీరాములు భూస్థాపన"ని సెల్యులాయిడ్‌లోకి ఎక్కించారు. ప్రస్తుతం "రోగాణువుల్ని" నిర్మిస్తున్నాం.

"అయితే రోగాణువుల్ని ప్రదర్శిస్తున్నారన్న దేవరండీ?"

"రామచంద్రరావుగారు. రోగాణువులమీద గ్రంథం వ్రాశారుకూడా. మద్రాస్‌లో ప్రదర్శనల్ని ఇచ్చారాయన."

"యిన్ని అవసరాల్ని డాక్యుమెంటరీలోకి యెక్కిస్తున్నారో? చెప్పగలరా?"

"మొత్తం 63 వున్నాయి. అంతేగాక ర్రీలింగ్ ఎక్సర్‌సైజెస్ షుమారు 14 వుంటాయి."

మీ ప్రయత్నం నిజానికి కొనియాడదగ్గది. రాష్ట్రప్రభుత్వం - మీ రోగాణువుల డాక్యుమెంటరీని కొని - ఆంధ్రదేశమంతటా నిర్బంధ ఉచిత ప్రదర్శనాల ద్వారా చూపించాల్సి వుంది."

"థేంక్స్"

"మాకు కిచెచిత్రాన్ని గురించి, నీకారుగురించి మామంచి వినాలని వుంది."

"అది చాలా పెద్దగ్రంథం. నేనే మరోసారి ఈ రెంటిటిమీదా ప్రత్యేక వ్యాసాన్ని అందిస్తాను." అన్నారాయన.

"అంతకంటే కావల్సిందేముంది. మరోసారి కలుసుకుంటాను - వస్తాను - నమస్తే.

"నమస్తే"

—

నెల్లూరుజిల్లాకు మూడు సబ్ కోర్టులుండాలె

ఈసంవత్సరం దాకా మొదటినుంచి సెప్టెంబరు వరకు నెల్లూరులో 3గురు సబ్ జడ్జీలు వుండేవారు గాని కర్నూలు యథాపూర్వంగా ఇద్దరే పనిచేయుచున్నారు. యీ దినమునకు 440 దావాలకుపైగా నీ సబ్ కోర్టులలో పెండింగులో వున్నవి. ప్రతి సంవత్సరం సగటున 200 దావాలకు తక్కువకుండా అసలు దావాలు దాఖలగుచున్నవి. సంవత్సరములోని 365 దినములలో 8 వారములు వెకేషను సెలవులుగాను, 52 రోజులు ఆదివారములు శనివారములుగాను, 32 రోజులు యితర పండుగలుగాను పోగా పనిచేయుటకు 224 రోజులు మాత్రమే మిగులును. ఇందులో సెలవు కేసు రెండురోజులు చొప్పున తెచ్చినగాను సంవత్సరమునకు 3 వారములు. జిల్లాకోర్టునుండి ట్రాన్స్ఫరు అయిన షుమారు 100 అప్పీళ్ల అప్పీలుకు 1 గంటచొప్పున లెఖవేసుకున్నను 100 గంటలు అనగా 20 రోజులు అనగా మూడు వారములు మినహాయింపవలయును. ఇట్లు పోగా 26 వారములు లేక 170 లేక 172 రోజులు నికరముగా ఒక్కొక్క సబ్ జడ్జికి అసలు దావాలు యితర కేసులకు మిగులును. Insolvency, Execution. Divorce ,Rent Control appeals, Land acquisition వగైరా కేసులను తీసుమానించుచూ యే సబ్ జడ్జికాని ఒక అసలు దావాను సాధారణంగా మూడు రోజులకు తక్కువ కాలము క్రిందముగా విచారించి ముగించుటకు సాధ్యము కాదు. పై ప్రకారము లెక్కించిన సంవత్సరమునకు 60 దావాలకంటె తెగిపోవుటకు వీలు వుండదు. రాజీ, Default క్రింద కొట్టివేత, Exparte తీర్మానము ఈ మార్గముల వల్ల ఇంకొక పది దావాలుకలసిరావచ్చును. గనుక సెంట్రంమీద సంవత్సరమునకు డెబ్బయి దావాలకు మించి తీర్మానంఅగుటకు పరిస్థితులులేవు. ఇంతకు మించి పనిచేయుమని సబ్ జడ్జీలను కోరుట న్యాయమైన పద్ధతికాదు. కక్షిదారులకు యేమాత్రమున్నా ఉపకరించగుండదు. యెంతకీగాని మోయరాని బరువు మోయుమని కోరుట సరికాదు. ఆక్షేపణలుచేయుట, తీవ్రముగా నొప్పికలుగునట్లుగా విమర్శించుట, సులభముకాని ప్రాజ్ఞులపద్ధతికాదు. కొన్ని సందర్భములలో యిది అధికారమునకు అడ్డుయను అను సామెతను స్మరింపచేయును.

ప్రస్తుతము పెండింగులో వుండే దావాలు 440 తీరుమానించుటకు యిద్దరు అధికారులు సబ్ జడ్జీలకు 3 సంవత్సరములు పట్టును. ఇప్పటికి 6, 7 ఏండ్లుగా సంవత్సరమునకు సబ్ కోర్టులో 200 దావాలకు తక్కువకాకుండా దాఖలు కాబడుచున్నవి. కాన పై రెండు సంవత్సరములలో మరల 400 దావాలు తీర్మానమునకుతయారుగా నుండును. యిట్లే ప్రతి రెండుసంవత్సరములు అంతము లేర్పడుచుండును. గనుక జిల్లాలో మూడు సబ్ కోర్టులు స్థాయముగా నెలకొల్పుట అవసరమని తేలుచున్నది.

మూడు కోర్టులకు చాలినంత పనిని రెండు కోర్టులలో జరుపమనుట వివేకముకాదు. సంవత్సరం ఒకటింటికి ఒక అధికారి 70 కేసులను తీర్మానించలేనప్పుడు, ప్రతి 60 కేసులకు ఒక కోర్టును స్థాపించుట సమంజసము. దావాలు దన్ని సంవత్సరములు ఏల పెండింగులోనున్నవి, అప్పట్లో ఏల ఇంతకంటె త్వరలో తీర్మానము కాలేదు అని ఆక్షేపించువారు దీనిని గమనించి పనికి తగిన సిబ్బందిని కోర్టులలో నెలకొల్పించుటగాని, పరియత్నించుటగాని కర్తవ్యముగా భావించవలెను. అవసరమైనన్ని కోర్టులు లేనందువల్ల వున్నవి చెడితాయివనేపోటు లేకపోవుట వల్లను దావాలు సంవత్సరంతరబడి పెండిం-

గులో వుండవలసి కాకుండా పార్టీలకు, సాక్షులకు విశేషముగా వ్యయప్రయాసలు విశేషముగా కలుగుచున్నవి. నెల్లూరుజిల్లాలో మూడు సబ్ కోర్టులను అనగా యింక రెండు కోర్టులను స్థాయముగా నెలకొల్పి నెల్లూరులో ఒకటిన్ని

శ్రీ టి. వి. శివరామయ్య
బి. ఏ., బి. యల్.

యితరపట్టణముల చోట్లలో రెండున్నా స్థావరమేర్పాటుచేసి వాటికి తగినట్లుగా జ్యూరిస్ డిక్షనులు నిర్ణయించేసినయెడల పై దోషములు తొలగుటకు తగ్గును. శిబ్బంది (Establishment) పెంచి ఇంక పరిమాణ బరువుదనే గాక పరిమాణముగా అన్ని పనులు జరుగుటకు అవకాశము ఏర్పడును. యిప్పటి పరిస్థితులలో ప్రజా సౌకర్యములు చక్కగా గమనింపబడుట లేదని గట్టిగా చెప్పవచ్చును. కొత్తకోర్టులతో పాటు శిక్షితులు, సమర్థులు ఆ కోర్టులకు తగిన వారును నిపుణులైన వకీళ్లు యేర్పడకమానరు. వకీళ్లుదొరకరనుట ఒకమాటకాదు. అవసరమైతే ఇప్పటివలెనే పట్నంనుండి హైకోర్టు వకీళ్లను తెప్పించుకొనునట్లు, వారికి కావలసిన వకీళ్లను కక్షిదారు తెప్పించుకొనగలరు. ఇతరజిల్లాలలో ఇది ఒక విషయముగా అనుకొన్నట్లు కనబడదు. అధికారులు యీ విషయమును మోమాటమిచేత వకీళ్ళదృష్ట్యా మాత్రమేగాక ప్రజల సౌకర్యముల దృష్ట్యా జిల్లా అభివృద్ధికొరకును తగు యేర్పాట్లు చేయుదురుగాక!

—

నెల్లూరుజిల్లా సముద్రతీర చిన్నరైతుకూలీల అగచాట్లు

ప్రతి సంవత్సరము అక్టోబరు, నవంబరు, డిసెంబరు మాసాలు బీద రైతులకు కూలీలకు గడ్డుకాలం. ఈ సంవత్సరము చాలా అన్యాయముగా కనిపిస్తోంది. పంట జనవరి మాసానికి గాని రాదు. ఈ సంవత్సరము ఈ ప్రాంతాల్లో చెఱువులు నిండాయిగాని పంటకు తెగులు తగిలింది. పంట బాగాఉండే సూచనలుగూడాలేవు. రైతుల యిండ్లలో ధాన్యాలు అప్పుడే అయిపోయాయి. కూలీలకు చేతులలో కాసులు లేవు. కావలిలో రైతులు వర్తకులవద్దకు పరుగెత్తుకొస్తున్నారు. వర్తకులు తూముకు వడ్లను 21 మానికల చొప్పున లేక రూపాయికి పంట పండినతోడనే కొలవడ్లు చొప్పున వడ్డీ పుచ్చుకొంటున్నారు. దస్తావేజులు రూ 100/-కి రూ 150-/లకు వ్రాయించుకుంటున్నారు. ఈ వడ్డీరేట్లకుకూడా కొందమంది రైతులకు డబ్బు దొరకుటలేదు. కూలీల పరిస్థితి మరీ అధ్వాన్నం. సరిగా తిండిలేని కారణాలవల్ల కలరాకూడా వచ్చే సూచనలున్నాయి. ఇప్పటికే కట్టూరు గ్రామములో కలరావుంది. ప్రభుత్వం వెంటనే రైతులకు తక్కువ అప్పులను మంజూరుచేయకపోతే పరిస్థితులు విషమిస్తాయి.

—గోగుల పార్థసారథి
ఆర్థిక శాస్త్రోపన్యాసకులు, కావలి కాలేజి

నెల్లూరుజిల్లాలో నీటివసరులు

శ్రీ అల్లంపాటి రామచంద్రారెడ్డి

గత ఐదు సంవత్సరాలనుంచి ఆహారపదార్థాల దిగుమతి నిమిత్తం వెయ్యికోట్ల రూపాయలదాకా విదేశాలకు చెల్లించడం జరిగింది. ఈ ధన ప్రవాహాన్ని అరికట్టాలంటే ఆహారోత్పత్తిలో దేశం సమృద్ధికావలసివుంది. చిన్న, పెద్ద ప్రాజెక్టులు నిర్మించి నీటి పారుదల సౌకర్యం ఏర్పరచితే అదనంగా లక్షలకొలది ఎకరాల భూమి సేద్యమౌతుంది.

మన నవ్యాంధ్రరాష్ట్ర విషయం ఆలోచిస్తాం. గోదావరి, కృష్ణ, పెన్న వగైరా నదులు మొదలు చిన్న సెలయేళ్ళు, వాగులు వరకు ఆసేతుం రాష్ట్రమంతటా ప్రవహిస్తూనే వున్నాయి. ఈ ప్రవాహాలను అడ్డగించి ఆ నీటినిసక్రమంగా వినియోగించుకోగలిగినప్పుడు ఆంధ్ర ఇండియా ధాన్యాగారమౌతుంది. చిన్న అవకాశాలను సద్వినియోగపరచకుండా నేటివరకు ప్రభుత్వం ఉదాసీనతవహిస్తూ వచ్చినది. కాని నూతనాంధ్ర ప్రభుత్వం నీటివసరుల అభివృద్ధిగూర్చి శ్రద్ధబూనుతుందని ఆశిస్తున్నాను.

సిద్ధేశ్వరం, వంశికొండ, పులిచింతల, గండికోట, సోమశిల ప్రాజెక్టులు, పత్రికలలో వాటిని గూర్చిన వాదోపవాదాలు, సాధ్యాసాధ్యాలు అటుంచవలసిందే. అట్లని పెద్దప్రాజెక్టు అవసరం లేదని చెప్పడంలేదు. వసతులు చేకూరగానే పెద్దప్రాజెక్టులన్నీ నిర్మించబడాలి. కాని యీలోగా చిన్ననదులు, వాగులపై ఆనకట్టలు, రిజర్వాయరులు, రెగ్యులేటర్లు ద్వారా మైనరు యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు నిర్మించవలసివుంది. ఉదాహరణకు మన నెల్లూరుజిల్లానే తీసుకుందాం. ఇక్కడ పెన్న, స్వర్ణముఖినదులను మినహాయిస్తే పెద్దనదులంటూలేవు మన్నేరు, ఉప్పుటేరువగైరా చిన్ననదులు; ఉల్లిపవాగు, చీటివాగులాంటి చిన్న నీటివనరులనేకం వున్నాయి. వీనిలో వుప్పుటేరుపై కొండాపురంవద్ద ఆనకట్టకట్టి కొన్నిగ్రామాలకు నీటిసప్లయి చేస్తున్నారు. మన్నేరుపైన రాళ్ళపాడు వద్ద రిజర్వాయరు నిర్మిస్తున్నారు.

మైనరు ప్రాజెక్టులలో తక్కువ నిర్మాణ ఖర్చుతో యెక్కువ ఫలితాన్నిచ్చేవి అనేకం వున్నవి. నెల్లూరుజిల్లాలో నీటివనరుల అభివృద్ధికి ముఖ్యంగా మైనరుప్రాజెక్టుల నిర్మాణం వెంటనే ప్రారంభించాలి. ఉదాహరణకు:- సంగంవద్ద ఆనకట్టను అభివృద్ధిపరచి కర్నూలు — కడప కాల్వను రీమాడల్ చేయడం, పెన్నమీద సంగం వద్ద కట్టబడి యుండే ఆనకట్టవద్ద నుంచి కావలి, కనుపూరు కాల్వలను త్రవ్వడం, వుప్పుటేరుమీద కొండాపురంవద్ద కట్టబడిన ఆనకట్ట నుండి ఉపకాల్వను త్రవ్వడం. యివి పాత ఆనకట్టల వద్దనుంచి ప్రారంభించబడుతవి కావున వీటినిర్మాణం చాలకొద్దిఖర్చుతోనే పూర్తిచేయవచ్చు. ఈ వనరులు కొంతకాలం తర్వాత నిర్మించబడబోవు వంశికొండ, సోమశిలప్రాజెక్టు కాల్వలకిక్రిందకూడా వినియోగపడతవి.

కాబట్టి ఆంధ్రప్రభుత్వం అధికారులు, అనధికారులతో గూడిన కమిటీని నియమించి ప్రియారిటీలను నిర్ణయించి మైనరు యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి పూనుకోవాల. వాటి నిర్మాణానికి ప్లానింగ్ కమిషన్ వద్దనుంచి కొంత ద్రవ్యాన్ని, అప్పుల ద్వారా ప్రజలవద్దనుంచి కొంత ద్రవ్యాన్ని సమకూర్చుకోవచ్చు మైనరు యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టు ప్రాముఖ్యాన్ని గ్రహించి నవ్యాంధ్రప్రభుత్వం వాటినిర్మాణానికి వెంటనే పూనిక వహించవలసిందిగా కోరుచున్నాను.

—

మరులు కొలిపి, ఎక్కువకాలం వుండి, దూరమువరకు అందజేయు దానిపరిమళం లక్షలాదిప్రియుల హృదయాల మారగొన్నది. ఇందులో స్పిరిట్ లేదు. శాంపిలుకు 4 అణాల పోస్టుబిళ్లలంపండి.

Anglo Indian Drug & Chemical Co., BOMBAY-2.

రెడ్డి అండ్ కో
(రిజిష్టర్డు)
H. O. గోపాలపురం! [తూర్పు గోదావరిజిల్లా]

కుష్టు — బొల్లి
సుఖరోగాది చికిత్సానిపుణులు
కేటలాగు వుచితము.

— విజ్ఞప్తి —

మహాశయులారా!

నెల్లూరు మరియు చుట్టుప్రక్కల జిల్లాల వారి సౌకర్యార్థం మా బ్రాంచి ఆఫీసు నెల్లూరుటవున్ కాపు వీధిలో పెట్టియున్నాము. మా కంపెనీ ఔషధములు కేటలాగులో నిర్ణయించియుండు ధరలకే మా నెల్లూరు బ్రాంచిలోకూడా తగు సలహాలతో మా ఔషధములే విక్రయించబడును. మావద్ద శిక్షణపొందిన తగు అనుభవశాలినే నెల్లూరు బ్రాంచి మేనేజరుగా నియమించి యున్నాము. కాన మా ఔషధములు కావలసినవారు నెల్లూరుబ్రాంచిలో పుచ్చుకొనుట లాభకరము. శ్రమ, ఖర్చు తగ్గును.

కుష్టు — బొల్లి
వగైరా మేహమచ్చలు — సెగ — సవాయి వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స
క్యాటలాగు ఉచితం.
జి. వి. రెడ్డి & కో., [రిజిష్టర్డు]
"ఆన్నపూర్ణనిలయము"
గోపాలపురం : : తూర్పుగోదావరి.

గనోక్యూర్
అన్నిసెగలకు గంటలలోగుణము
ఈశ్వర ఫార్మసీ రాజమండ్రి

జమీన్దారి రద్దు చట్టం
సవరణలతో చట్టంతో కలిపి
హైకోర్టు అడ్వకేట్ : శ్రీ ఆర్. వెంకట సుబ్బారావుగారి వ్యాఖ్యానంతో
వెల: రు 1-0-0. పోస్టేజీతో
జమీన్‌రైతు-నెల్లూరు.

తెనాలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 217 of 1953.

రావిపాటి రామయ్య —వాది.
కాపూరు శ్రీరాములు —ప్రతివాది.

వాదిపేర ప్రతివాది వ్రాసియిచ్చిన ప్రామిసరీనోటు బాకీ రు 1186—5—0 లు రాబట్టుకొనుటకు దావా దాఖలుచేయగా ప్రతివాదికి సబ్ స్టిట్యూటెడ్ సర్వీసుద్వారా నోటీసు నిమిత్తం 4—12—53 తేదీకి వాయిదా వేసినారు. ఆక్షేపణ ఉన్నయెడల వాయిదా నాడు పగలు 11 గం॥కు హాజరై మనవిచేసుకోవలెను.

—కోట లోకనారాయణ - వాదివకీలు.

కావలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

అసలు నె 324 / 1953 రు.

చతుర్వేదుల రామచంద్రయ్య —వాది.
(1) తుంపల రాముడు (2) తుంపల వెంకటమ్మ వగైరాలు ... —ప్రతివాద్లు.

యీ సెంటు దావా షెడ్యూలు దాఖలా భూములు స్వాధీనమునకున్నూ – మధ్యాంతరమున్నూ దావాచేసి యున్నందున 1, 2 ప్రతివాదుల తాఖీదు నోటీసు నిమిత్తము 18—12—1953 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది. వీరుగల ఆక్షేపణలు ఆరోజు పగలు 11 గం॥కు కోర్టుకు హాజరై తెలుపుకోవలెను.

—పసుమర్తి సత్యనారాయణ,
వాది అడ్వొకేట్.

ఏలూరు ప్రి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 283 of 1953.

చల్లా వెంకటాద్రిమల్లిఖార్జునరావు —వాది.
(1) చల్లా శీతారామ్మరత్నం వగైరా (2) వాశెట్టి సూర్యనారాయణ —ప్రతివాద్లు.

వాది 1-వ ప్రతివాదిని కాపురమునకు రావలసినదిగా Restitution of Conjugal Rights నిమిత్తము దావా వేసినందున 1-వ ప్రతివాది నోటీసు నిమిత్తం 10—12—53 తేదికి వాయిదా అయివున్నది. ఆక్షేపణ అన్నయెడల ఆ రోజు పగలు 10 గం॥కు సదరు కోర్టువారివద్దకు హాజరై ఆక్షేపణ తెలియజేసుకోవలెను.

—S. K. V. కృష్ణావతారం—వాదిఅడ్వకేట్.

అందాన్ని—ఆనందాన్ని
రెంటినీ యివ్వగలదు

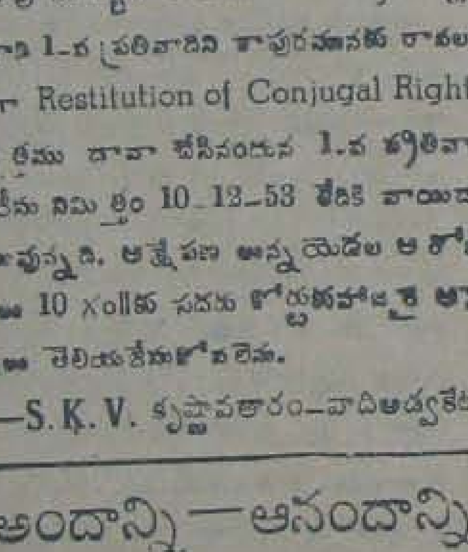

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి & సన్సు
నగలవర్తకులు
విన్నబజారు — నెల్లూరు.

జమీన్ రైతు చందా	
సంవత్సరచందా	రు6—8—0
అర్ధసంవత్సరచందా	3—4—0
విడిప్రతి	0—2—0

బొంబయి మరాఠీలు

(5వ పేజీ కొరవ)

కటుస్తోంచింది. ఈ మార్పులు హిరేగారి మరాఠీ మిత్రులకు నచ్చినవి కావు. కాని నెహ్రూగారికి ప్రతికూలంగా నడుచుకోలేకపోయిరి.

ఇంతలోను, నాగపూర ఒడంబడికలో ముఖ్య పాత్రను వహించిన హిరేగారు నేటివరకును అక్కడి పల్లెల ముఖ్యమంత్రి మొరార్జీ దేశాయిగారికి ఏమాత్రమును తెలుపలేదు.

దేశాయిగారికి మరాఠీలయెడ అనుమానం లేదు. ఆయనగారి రెవెన్యూమంత్రి ఒక మరాఠీ కన్యనే వివాహమాడినాడు. చక్కగా మరాఠీ మాటలాడగలడు, వ్రాయగలడు. మరాఠీ జిల్లాలలో బ్రిటిషుపరిపాలన కాలమున—1921 కి పూర్వం డెప్యూటీ కలెక్టరుగకూడ పనిచేసెను. కాని మద్రాసునగరంపై ఆంధ్రులు కన్నువేసినపుడు రాజాజీ ఎలాగు గంతులువేసి నాడో అట్లే మరాఠీలు తమ మహారాష్ట్రానికి బొంబయినగరం ముఖ్యపట్టణముగ వుండాలి అని అన్నపుడు దేశాయిగారు గంతులువేయక పోవటమేగాక, కండ్లుమూసికొని భగవంతుని ప్రార్థిస్తారు.

రాజాజీ ఎల్లినచల్లిగ మల్లిని ఎల్లినిగ మార్చటంలోగాని, అంకెలను విశదించటంలో గారడీవిద్య వశ్యసించటంగాని, ఛలోక్తులను విసరటంలోగాని అతిసమర్థులని కమ్యూనిస్టుమారి మొదలు నిష్ఠాగరిష్ఠుడే భారతీయప్రజలకేగాక భారతదేశీయులను కలసికొని వారిని గూర్చి వర్ణించిన పాశ్చాత్య గ్రంథకర్త జాన్ గన్తరు గారివంటివారికిని బాగుగ తెలియును.

కాని మొరార్జీదేశాయిగారికి రాజాజీ పరాక్రమము, చురుకైన రాజనీతి వంటలో ఒకటవ భాగమైనను లభించినట్లులేదు. హిరేగారు కొంత తప్పుదారిన నడిచెనని దేశాయిగారు కొంత చింతింపవచ్చును. నేటివరకును ప్రత్యక్షముగగాని, పరోక్షముగగాని దేశాయిగారు హిరేగారి బొంబయినగరముపైని హక్కును గూర్చి ఇంచుకయైన పలుకలేదు. అయితే దేశాయిగారి అభిప్రాయము హిరేగారికి తెలియకపోలేదు.

ఆంధ్రులు మద్రాసునగరాన్ని వదలుకొని వచ్చేంతవరకు రాజాజీ ఆంధ్రులయెడ, ప్రకాశంగారియెడ ఎలావుండినదీ, హక్కు వదలుకొని రాష్ట్రాన్ని సంపాదించుకొన్న పిమ్మట ఆంధ్రులయెడ, ప్రకాశంగారియెడ రాజాజీ చూపే అభిమానం అద్వితీయమైనదనే చెప్పాలి. ఇటీవల రాజాజీ - ప్రకాశంగార్ల పరస్పర అభినందనములూ, కౌగలింతలూ, కాఫీ పానాలు అన్నీ గూడ మద్రాసు ఆంధ్ర రాష్ట్రాలలోనేగాక దూరపు హైదరాబాదు, బొంబయి, ఢిల్లీరాష్ట్రాలలోగూడ ఒక ఇతిహాసం క్రిందకు వచ్చినవి.

పరిహద్దుల కమిషను నియామకము, సిఫార్సు విధానముల విషయమై ఆంధ్రులకు సంతోషముగ నున్నట్లే బొంబయిలోని మరాఠీవారికినీవుండి. ఒకవేళ నాగపూర ఒడంబడికను ఆ కమిషనువారు ప్రశంసించవలసి వచ్చినను గూడ దేశాయిగారు తమ మతిని చెడగొట్టుకొనరు. చింతుబుద్ధిక్కరు. హిరేగారిని పరుషముగ మాటలాడరు.

బొంబయినగరంలో మద్రాసునగరంలో వలెనే ఆవేశభావముల మాటలాడువారుగలరు. మహారాష్ట్రీయులందరునూ బొంబయినగరాన్ని ఒక ముఖ్య కమిషనరు (మూడవరకపు) రాష్ట్రముగ వుంచవలెనని కోరు కోరుచున్నారు. పరిహద్దు కమిషనువారు ఎట్టిసాక్ష్యమును పొందుదురో, ఏ విధముగ సిఫార్సు చేయుదురో నెహ్రూ ప్రభుత్వమెట్లు నిర్ణయించునో చూడవలసియున్నది.

బొంబయిమంత్రివర్గములోని మరాఠీమంత్రులలోగూడ మహారాష్ట్రవాదమునందలి వివరములలో ఏకాభిప్రాయాలు లేకపోలేదు. హిరే మంత్రిగారికున్నంత పుర్వాపరాలుగూడ మిగిలినవారికున్నట్లు కన్పించదు.

మంత్రివర్గములో నాకేన్నడమంత్రియున్నాడు. ఆయన ఇంతకాలమునూ కన్నడ రాష్ట్రమును గట్టిగ కోరుచు వేయుండెను. కాని ఇటీవల మైసూరురాజ్య ముఖ్యమంత్రి ఇతర ప్రాంతాలను కలిపించుకొనుటకు అంగీకరించిన మొదలు, బెల్గాం (తనజిల్లా)కు మైసూరు రాజ్యాన ఎట్టిస్థితిగల్గునో అనుసంశయము ఈ మంత్రిగారు. పి పాటిలుగారికి వుండనేవుండి. ఈమధ్య ఆయన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణముపైదల ఎట్టిపుపన్యాసాలనూ బహిరంగముగ ఇవ్వటంలేదు.

గుజరాతీ మంత్రులలోమాత్రం ఇటీవల నుండి ప్రత్యేక గుజరాతీ రాష్ట్రముపైదల కొంత ఆదుర్దా కలుగుతోంది. చివరకు బొంబాయి నగరాన్ని మరాఠీలు మ్రింగుతారేమో, లేకున్న నగరం ప్రధాన కమిషనరు రాష్ట్రంగా ఏర్పాటుకుంటుందేమో అను భీతి వారికిగల్గింది.

మూకాల గుసగుసలు వుండనేవున్నవి. బొంబయి నగరం విషయమైగాని, భాషాప్రయుక్త నిర్మాణ విషయమైగాని, వివరములలోకి ఏ ప్రత్యేకములగూడ ఇంతవరకును దిగటంలేదు. మంత్రులందరూ మంత్రివర్గ సమావేశానగాని, శాసనసభయందుగాని కలసికొనినపుడుగూడ చిరునవ్వులూ, మితభాషణలువుంటవి. కాని ఏ మూర్తుల వల్లను మంత్రులుగూడ కలసి రాజకీయేతర విషయములను కదలించరు. కదలించినను ఏ సంభాషణగూడ సాగదు. కాని ఇక్కడ రాజాజీ ప్రకాశంగార్ల వెనుకటి పెదముఖ చిత్రాలు కన్పింపవు.

మద్రాసు ఆంధ్రులకునూ బొంబయికిని వ్యత్యాసమువుండలేదా?

త్రాగుడు నిషేధమునుగూర్చి మాటము. ఆ సమస్య మంత్రి డాక్టరు జీవరాజ్ మెహతా గారి శాఖలోనిది. కాని మెహతాగారు ఎవ్వరుగూడ అవసరమైనట్టి, విపరీతమైనట్టి, చర్చలలో దిగరు. శాసనసభలో ప్రశ్నలకు ఉత్తరములనీయటంమాత్రమే; అవసరము వచ్చినపుడు ఆ సమస్య తన యాధీనములోనున్నందులకు మాటలాడును.

కాని త్రాగుడు నిషేధకర్తను మొరార్జీ దేశాయియే కావును ఇతర మంత్రులు ఆ కన్యవైపు చూడరు.

ప్రధాన నగర నిర్ణయమా విషయమైగాని, త్రాగుడు నిషేధము విషయమైగాని మన ఆంధ్రమంత్రులు తమ వ్యక్తిగత అభిప్రాయాలను ఇటీవల ప్రకటించినందులకు, వ్యాపారంథమున తెలుపబడినటుల, బొంబయి హైదరాబాదు, ఢిల్లీ ప్రాంతాలవారు ఆశ్చర్యమును చూపియుండుట ఆసహజము కాదు. కాని ఆంధ్ర మిక్కిలి కొత్త రాజ్యమనీ, వందది సంవత్సరముల ఆందోళన ఫలితము రాష్ట్రము మూడు పక్షములవారికి మూడు రకములుగ కన్పించుచున్నదనీ ఈ బొంబయి ఢిల్లీ ప్రజలు అతి శీఘ్రములో గుర్తింపగలుగుదురు.

కాలము గడచుకొలది ఆంధ్రరాష్ట్రమునకునూ ప్రతిష్ఠ ఏర్పడును. అప్పుడు బొంబయి రాష్ట్రమున చీలికలు ఏర్పడును, అప్పుడు ఆంధ్రులను తమ మాపులుప్రేలునుపయోగింతురు.

నా అనుభవాలు

[4 పేజీకొరవ]

పాశ్చాత్యంలోకూడా పాడిపరిశ్రమకు సంబంధించిన ఒక సహకారసంఘాన్ని సందర్శించాము. అక్కడా 'జున్ను' ప్యాకెట్లలో టిన్నుల్లోపెట్టి ఎగుమతిచేస్తారు. ఎక్కువ కోడాలు శాస్త్రీయరీతులలో పదిలపరచబడిన ఆజాన్ని ఎంతో రుచికరంగా వుంటుంది. అయితే కొంచెం ప్రియంగా వుంటుంది. దీని దగ్గరే ఒక పాడి పారిశ్రామిక కేంద్రం ఒక రైతుకివున్నది. అక్కడ కొట్టంలో ఆవులు చక్కగా కట్టివేయబడివున్నాయి. ఇక్కడ ఒకు పాలవుతికి నెలకు రు 400 జీతం వుంటుందట! ప్రతి ఆవూ సర్వసాధారణంగా 12 నుంచి 15 సేరులవరకూ కోజా పాలిస్తుంది. పాలసరఫరా కేంద్రాన్నికూడా చూచాము. ఇది బొంబాయి శ్రీరవిక్రియా కేంద్రంకన్నా చిన్నదే! ఇక్కడా పాలను దబ్బాలలో కలిపి తరవడం, విరగకుండా కాపాడడం వున్నది. ఇంత చిన్న కేంద్రాన్ని సహకారసంఘమే నడుపుచున్నది.

తర్వాత మేం వెళ్ళింది భోజనం. ఇక్కడ వుదయం నిద్రలేచేటప్పటికి కొంచెం పొద్దెక్కింది; మానింట ప్రయాణంకూడా ఆలస్యమైంది. ఇంక మేం భోజనశాలకనారులు తేదం చాలే ప్రయాణం కట్టవలసివచ్చింది; ఆలోందరలో హోటల్ రెలజిస్టర్‌లో నేను కళ్ళకోడు దువ్వెన హోంగొట్టుకొన్నాను. హోటల్‌కు తర్వాత వ్రాసినా మళ్లీ అది దొరకలేదు! మా ప్రయాణంలో ఆసందర్భంగా యిచ్చిన బిల్లులో విలాసే హోటల్ చార్జీలు కలపలేదని తెలిసింది. రాత్రికి మాయిద్దరికి హోటల్ బిల్లు రు. 10కి దాకా వచ్చింది; అంటే దాదాపు 13,300 లీరాలు, కారు కిరాయిలుకూడా అందులోనే కలిశాయి. ఇది నిజానికి ఎక్కువే! కొత్తంపిదార అక్కడ భోజనానికి, బసకుజేసే చార్జీలు అధికమనే అనాలి! ఇక్కడినుంచి, విలాసమంచి ఫ్లోరెను వెళ్ళాము.

పల్లెపడుచు

(2 వ పేజీ కొరవ)

చెప్తాడు! ఎవరికి చెప్పాలి, ఎందుకచెప్పాలి కాయిష్టం అంటే ఎవరు ఏంచేస్తారు కనక? ఇక్కడ ఒక్కటే సమాధానం. భారతలక్ష్మి వారి ప్రియురాలి చిత్రంలోంచి ఈయన్ని అంటే జొన్న సుబ్బారావుని రీ గానీ సప్నలో ద్రణాలు జ్ఞాపకం తెస్తున్నాను. అతే బాధని అంతకంటే కొంచం ఎక్కువో తక్కువో ఆ నటుడూ అనుభవిస్తాడు అంతే.

ఆ నటుడి నటన ఆ చిత్రం దర్శక నిర్మాత జొన్న సుబ్బారావుకి బాగుండకపోవచ్చు. డిస్ట్రిబ్యూటర్లకి తృప్తిగా లేకపోవచ్చు. అందులో మరికొందరి నటులకి ఆ నటుడి పాత్రపోషణ అసమానాస్పదంగా వుండవచ్చు.

అతనిన్న కేవరగను. అతనితో పరిచయమున్నా కాకలేదు. నిమర్శకుడిగా - అతన్ని అతనినటనాకౌశలాన్ని నేనుఅభినందిస్తున్నాను. అతనిలోని నిజమైన నటనాంశని- జొన్న సుబ్బారావు కాని మరొకరు కాని ఏ పరిస్థితుల్లోనూ నాశనం చెయ్యలేరు. ఆ నటనాంశ పెరిగి తీరుతుంది. పల్లెపడుచు చిత్రంలోంచి నిష్క్రమిస్తున్న అతనికి నా అభినందనలు.

ఆ కళాకారుణ్ణి పొమ్మన్నవాళ్ళ కితరాముని రమ్మంది. కితరాం కాదమిత్రుడు. ఈ క్షణంలో కితరాంకి నేను చెప్పాల్సింది ఒక్కటే "ట్రై యువర్ లక్" అని మాత్రమే! TRY YOUR LUCK!

లఘువిమర్శలు

(నవ వెడిశారప)

గండికోట ప్రాజెక్టు పని ఈ సంవత్సరం లోపుగా ప్రారంభం కాగలదని స్థానికశాఖా మంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు జమ్మలమడుగు సభలో చెప్పియున్నారు. ఎటువంటిదైనా, గండికోట ప్రాజెక్టుపనులు అనుకున్నరీతిగా జరిగితే, యిప్పటికే అర్ధట్లుగా వున్న సెల్లాండ్లు పూర్తిగా చెల్లు తీరగలరు. ఇటు సంజీవరెడ్డిగారికిగాని, అటు ఆచార్యరంగాగారికి యీ గండికోట పనిమీదనే ధ్యానమంటున్నదిగాని, నెల్లూరు విషయం ఎవ్వరూ ఆలోచించడంలేదు. నెల్లూరు మండలీయులు తీవ్రంగా ఆందోళన చేయకుంటే, ఎంతో అన్యాయం జరగగలదు.

* * *

విఖ్యాత పత్రికా రచయిత శ్రీ సదానంద్ అకాలంగా మృత్యువువాతబడడం విచారకరం. కొంతకాలంనుండి వెలువడే ఆంగ్లదినపత్రిక 'ఫ్రీ ప్రెస్ జర్నల్' సంపాదకుడుగా పత్రికారచనలో ఒకవినూత్న సాంప్రదాయాన్ని ప్రకటించారు. ఆయన సంపాదకీయాలు ప్రత్యేకంగా వుంటాయి. పత్రికా స్వాతంత్ర్యానికి పార్టీ నిష్పక్షతకేసం డా అహరహం పోరాడిన వ్యక్తి. అతనిలేనిలోటు భారత పత్రికారంగంలో తీరనిది. వారిఆత్మకు భగవంతుడు శాంతిని ప్రసాదించుగాక!

* * *

కాదు ని ర్బ శే ఱం దా పరిపూర్ణ ఆరోగ్యంతో, మామూలు వుత్సాహంతో వున్నదని ప్రచారం జరిగిన కార్యదర్శి ధనలక్ష్మి భండారాన్ని బెంగుళూరు వైద్యులు బయటపెట్టారు. తిండి, నీర్లు ఏవిధంగానూ అందుబాటులో లేకుండా చేసేసరికి, ఆమెంతట ఆమే ఆహారాన్ని కోరడం, తిని మామూలుగా జీర్ణం చేసుకోవడం జరిగింది. దీనితో అందరి కళ్లుకప్పి ఆమె మామూలు ఆహారపానీయాలు తీసుకుంటూ వుందని డాక్టర్లు తీర్పుచెప్పారు. ఆమెమాత్రం నిజం బయటపడ్డతర్వాతకూడా ఒప్పుకోదు. విచిత్రంకేని యీ విచిత్రబాలిక మూలంగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వెయ్యిరూపాయలకు పైగా వ్యయమయింది.

* * *

హైదరాబాదులో విశాలాంధ్రమహాసభలు ఉత్సాహంగా జరిగాయి. దీనికి మన నాయకత్వం, మన ఏర్పాట్లు, మనవారి అధ్యక్షత, మనవారి వుపన్యాసాలు, మనవారి తీర్మానాలే గాని హైదరాబాద్‌వారి చొరవ లేకపోవడం చాల లోపంగా కనిపిస్తుంది. అసలు తెలంగాణా ప్రజలకు ఆంధ్రరాష్ట్రంలో చేరాలనే అభిలాషలేదని, ఎవరైనా వారిమధ్య తీవ్రంగా ప్రచారం గావిస్తే తప్ప వారు దానికి సుముఖులు కారని ఆ ప్రాంతంలో పర్యటించినవారు చెబుతున్నారు. అందువల్ల విశాలాంధ్ర ఆందోళన ఆ ప్రజలనుండి వస్తే ఎక్కువ బలం వుంటుందిగాని, మనం చేస్తే ప్రయోజనంలేదు. విశాలాంధ్రసంఘం ఆ కృషికి పూనుకోడం బాగుంటుంది.

* * *

అర్జనకులకన్నా, ఆధారపడ్డవారి సంఖ్య దక్షిణ దేశంలోనే హెచ్చుగావున్నది. అంటే దక్షిణదేశంలో నిరుద్యోగం ఎక్కువన్నమాట. అందులో పరిశ్రమలు, తదితరవిధాల అభివృద్ధిలోవున్న తమిళనాడుకంటే, ఆంధ్రదేశంలోనే నిరుద్యోగసమస్య మరింత తీవ్రంగా వుండవచ్చు. అసలు వసతులు లేకుండా చేతివారే 20 లక్షలమందికి పైగావుంటే, యీ యితరవృత్తులవారిసంఖ్య ఎంతగా వుంటుందో వేరుగా చెప్పనవసరంలేదు. ఆంధ్ర ప్రభుత్వం పంచవర్షప్రణాళికల ఆధారంగా యీ సమస్యను పరిష్కరించుటకు పూనుకో వలసివుంటుంది.

అజాతశత్రువు

శ్రీ చుండి జగన్నాథం

ఇది ధూర్తమానవలోకం. సాధారణంగా నమ్రత, సహనం ఇత్యాది గుణగణము ప్రయోజనకారి కాదని లోకులు భావించెదరు. తమ సహజధూర్తత్వవతే, పరిస్థితి పూర్తిగా వివ మించినపిదప, సహనమే శరణ్యమని ఎరిగి సంధికి ఒడంబడెదరు. అంతలోనే తిరిగి రాజసం పెల్లుబికివచ్చి, ధూర్తత్వవతు మానవులు పూనుకొనుట మనకు అనుభవైకవేద్యం.

జ్ఞానజ్యోతిమును కొంచెం మనం తెరచిన యెడల, సహనశీలం ఎంత అమూల్యమైనదో తెలియగలదు. ఈసద్గుణం కొందరిలో మూర్తీభవించి వుంటుంది. ప్రత్యక్షంగా ఒక సాదరాధారైయిన వామనమూర్తియందు నేడు మనకా మూర్తి చేతోదంతంగా గోచరమవుతున్నది. అతని పలుకులలో ఇది వ్యక్తీకృతమైవున్నది.

"నాకు విరోధులేరు; నేను చెబుతూనే వుంటాను, నాకు నేనది. దరిద్రనారాయణుడు మన పరివారంలో ఒకడని భావించి, వాని భాగమును వానికి ఇవ్వవలెను. నేను పేదలకు, శ్రీమంతులకు పృథక్ యాల నమిత్రుడనే. మైత్రియే నాకు ఆనందదాయకము. మైత్రిలో గల శక్తి ద్వేషంలోలేదు. యుద్ధంచేత అనేకమంది రాజాధిరాజులు పుట్టించలేని విప్లవమును బుద్ధుడు, ఏసుక్రీస్తు, రామానుజులు ఇత్యాదులు కలిగించిరి. వీరిలో ఒక్కొక్కరు ఎంతపని చేసిరో, నృపాలురందరూ కలిసి అంతపని చేయజాలకపోయిరి.

"అవగాహన, ప్రేమ, భావన – ఈరెంటికీ సమానమైన శక్తి మరొకటిలేదు. ఇందుచేతనే, పలుమారు ప్రజలకు తెలియజెప్పవలసివచ్చినా, నేనందుకు సిద్ధంగావున్నాను. రెండు సార్లు చెబితే వినని వానికి, మూడవపర్యాయము తెలియజెప్పెదను. మూడవపర్యాయము విననిచో, నాల్గవసారి తెలియజెప్పెదను. నాల్గవ సారి వినకుంటే, అయిదవపర్యాయము చెప్పెదను. తెలియజెప్పడమే నాపని. నాకార్యం సఫలం కానంతవరకు నేను విరమించను; నాకు విసుగులేదు. నేను ఓటమిని ఎరుగను. నిరంతరం తెలియజెబుతూనేవుంటాను" – వినోబా.

ఈవామనుడు అజాతశత్రువు. (చుం. జ.)

స్వీకారము

ఆంధ్రమహిళ :

దశవార్షిక సంచిక మా కార్యాలయం చేరినది. పోలాకి శ్రీనివాసరావుగారి "భయోజనసులభ విద్య" అను వ్యాసం, ఆంధ్రదేశ చారిత్రక పరిశోధనకు సంబంధించిన బౌద్ధయుగంనాటి మూర్తి శిల్పముహూర్త వ్యాసం, 'శిశుహిత చర్య', కసంతరావు వెంకటరావుగారి 'విజాడు'అను శాస్త్రీయ విజ్ఞానం గురించిన వ్యాసములు, ఆంధ్రసాహిత్య పరిశోధనకు సంబంధించి శ్రీ నిడుదవోలు వెంకటరావుగారి "విస్మృత కవయిత్రి – బాలపాంపాంబ" అన్న వ్యాసం, పాలగుమ్మి పద్మరాజుగారి "నాటకము - నాటకము - నాటకం" అను నాటిక, శ్రీమతి ఊటుకూరు లక్ష్మీకాంతమ్మగారి "పెద్దలబుద్ధి" అన్న పద్యాలు, శ్రీ 'జనమంచి' గారి మ్యూజియంస్ను, మహిళా ఉద్యమంనూర్చి శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారి వ్యాసం, ఇల్లరికం, చిట్టిబాలు తిరిగివచ్చాడు, అభాగిని అన్న కథలు, ఆంధ్రమహిళాసభ (మద్రాసు) వారు నిర్వహిస్తున్న వివిధ శాఖలనూర్చిన వివరములు ఆకర్షణీయంగావున్నాయి. వెల 1-8-0.

ఆంధ్రజ్యోతి :

దీపావళిసంచిక మా కార్యాలయం చేరింది. బోయి భీమన్నగారి 'కాక్షదీక్ష', మాలతీ చందూర్‌గారి 'నానమ్మ', వనశ్రీగారి 'విద్యుక్తధర్మం' కథానికలూ, ధనికొండ హనుమంతరావుగారి "పెళ్ళికిముందు" అన్న కే. తి. దౌరా జా. టి. శ. కుశీలారావుగారి 'హాగ మారివలెకుకు', రహీం సాగారి 'పంటికలు' అన్నకథలు చదువుటకింపుగావున్నాయి. సంచికను నాలుగైదు రంగులలో ప్రింట్ చెయ్యడం, కవర్ పేజి గెటప్ ఆకర్షణీయంగావున్నవి. వెల 0-8-0

"స్వతంత్ర"

ఇంగ్లీషు వారపత్రిక స్వతంత్ర వార్షిక సంచిక మా కార్యాలయం చేరింది. పత్రిక గెటప్ ఎక్సలెంట్ గా వుంది. స్వతంత్రమూర్చి సి. పి. రామస్వామయ్యర్ వ్యాసం, ప్లానింగ్ మీద టి. టి కృష్ణమాచారి వ్యాసం, నాభరతోటి కాంతా రంగాచారి ఇంటర్వ్యూ, తదితర వ్యాసాలతో సంచిక మెదడుకు మంచిఆహారం యిచ్చేవది. ఆర్టుప్లేట్లు, ఫోటోగ్రాఫ్‌లు చాల ఆకర్షణీయంగా వున్నవి. వెల రు 1-8-0.

కథాసాగరం 4

పాలంకి వెంకటరామచంద్రమూర్తిగారి 15 కథలు ఈ సంపుటిలోవున్నాయి. సంపాదకులు: బొందలపాటి శకుంతలాదేవి – శివరామకృష్ణ దొరకుచోటు: దేశిప్రచురణలు: విజయవాడ-2 వెల రూపాయ.

కడప అంధపాఠశాల

కడపలోని అంధులపాఠశాలలో గూడూరుతాలూకా చెన్నూరునుండి పల్లారెడ్డి సుబ్బారెడ్డి అను అంధబాలుని చేర్చుటకు వానితోటి వారి పెద్దవారుకూడ విశ్వసించిరి. అక్కడ జరుగుతున్న వసతిగృహ నిర్మాణకృషిని అభినందించిరి. 28 తేదీ జరిగిన సభలో అంధుల విద్యాభివృద్ధికై సహాయపడడం ముఖ్యమని వుపన్యసించిరి. ఈ సంఘమునకు కెక్టరుపటీమణి అధ్యక్షురాలుగను కౌన్సిల్ నాయకు సభ్యులతో కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనబడిరి. –బి మున్నమ్మ

పక్కింటి అమ్మాయి

వమిత్రయూవారి 'పక్కింటి అమ్మాయి' పూర్తయిపోయినట్లే త్వరలోనే విడుదల. అంజలి, రేలంగి, అడ్డాల, రాజా, సీత, పుల్లయ్య గారబ్బాయి శ్రీనివాసరావు, ఆర్. కె. రావు మొదలైనవాళ్లు నటించి. హాస్యాన్ని అందించేరు.

హిందీలో మరొక దేవదాసు

"దో బిఘా జమీన్" చిత్ర కర్తయైన బిమాల్‌రాయ్-హిందీలో మళ్లీ దేవదాసుని నిర్మించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. పాత దేవదాసు చిత్రనిర్మాణంలో కాయవాలే సహకారిగా పనిచేసిన బిమాల్‌రాయ్కి– పాతదేవదాసు యూనిట్ అంతా సహకరించ బోతున్నదని తెలుస్తోంది. టెక్నిక్ ఎంతో అభివృద్ధి పొందిన కారణాన–మళ్లీ కరల్ దేవదాసుని చిత్రంగా నిర్మించాలని కృషి జరుపుతున్నారట. దేవదాసు పాత్రకి – "రత్నదీప్"లో నటించిన అభిభట్టాచార్య చాలా బావుంటాడనీ. అంత ర్వంభూర్తిణి అముఖంలో చక్కగా బ్యోతకం అవుతుందనీ అంటూను మాటల్రావ్యం. ఇంకేకి ఎవర్ని ఎన్నుకుంటారో!

ప్రభాతప్రెస్-నెల్లూరు

రబ్బరుస్టాంపులు
అన్ని రకముల అచ్చుపనులు
అందముగా చేయబడును.

డోంగ్రేగారి
బాలామృతము
బలహీనమైన బిడ్డలకు
పుష్టియున్ను బలమున్ను
ఆరోగ్యమునిచ్చును

యోగ రత్నాకరము
ఆయుర్వేదోపయోగ్యముల గోచవారందరు చదువదగినది
ప్రథమ - ద్వితీయసంపుటములు రు 13 లు.
ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
డాక్టర్ ఏటూరు శ్రీనివాసాచార్యులు
దండువారివీధి – నెల్లూరు.

పక్షవాతమునకు
PARALYSIS CURE (REGD)
(Trade Mark No 154754)
మామందు అమోఘంగా పనిచేస్తుంది.
ఆ వ్యాధినుండి మిమ్ములనిముక్తిచేస్తుంది
దిగులుపడవలదు. వారంమందు రు 7 లు.
బొమ్మా జితేంద్ర
(బొమ్మా కేశవులు కుమారులు) నెల్లూరు.

కర్నూలు: వార్తలు వ్యాఖ్యలు

★ అన్ని విషయాలు ముందేతెలిసిన గవర్నరు ఉపన్యాసం
★ స్పీకరు ఎన్నికలవిషయంలో జరిగిన పొరపాటు
★ శాసనసభలో మరిరెండు క్రొత్తపక్షాలు
★ మంత్రి తిమ్మారెడ్డి బాధ్యతారహిత ప్రసంగం

1954 జులైలో ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ప్రత్యేక హైకోర్టు ఏర్పాడాలనే విషయం గవర్నరు ఉపన్యాసానికిముందే బయటపడడం అందరికి ఆశ్చర్యాన్ని కల్గించింది. గవర్నరు ఉపన్యాస మూసాయిదాను మంత్రివర్గం చర్చించిన మరుసటి దినం, పత్రికలవారికి ముఖ్యమంత్రి ప్రకాశం గారు చెప్పారు. గవర్నరు ఉపన్యాసం లోని ముఖ్యవిషయాలన్నీ ముందే బయటపడ్డం వల్ల, గవర్నరు ఉపన్యాసం యొక్క రిక్తత తెలియవచ్చింది.

❋

ఒకరోజు ప్రతిపక్ష కష్టాన్ని, మరొకరోజు ప్రతిపక్షాన్ని బలపర్చారు మన శాసనసభ్యులు. అదే ఆంధ్రశాసనసభ ప్రత్యేకత అని విమర్శకుల వ్యాఖ్య! స్పీకరుపదవికి ప్రకాశంగారి అభ్యర్థి శ్రీ నల్లపాటి వెంకట్రామయ్యగారు అఖండవిజయం పొందారు. కాంగ్రెసు, ప్రజా సోషలిస్టు, లోక్ సభ కమ్యూనిస్టేతర పక్షాలన్నీ సమైక్యంగా వెంకట్రామయ్యగారికి ఓటు చేశాయి. కాని డిప్యూటీ స్పీకరుఎన్నిక వచ్చేసరికి ఏ పార్టీకి ఆ పార్టీగా ఓటుచేసి అధికార అభ్యర్థిని ఓడగొట్టాయి. ఇంతటూ ముఖ్యమైన యీ రెండు పదవులలో ఒకటైనా ప్రధాన పార్టీయైన కాంగ్రెసుకు రాకపోవడానికి కారణమేమో కాని శాసనసభ కాంగ్రెసుపార్టీ, రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘంకూడా చర్చించవలసి వుంటుంది.

❋

ఇంతకాలానికి రాష్ట్ర శాసనసభ ప్రజల భాషలో వ్యవహారాలు సాగించడం భాషా రాష్ట్రవాదులందరికి సంతోషాన్ని కల్గించి వుంటుంది. మామూలు ప్రకారం తాత్కాలిక స్పీకరు నరసింహారావుగారు యింగ్లీషులోనే కార్యక్రమం ప్రారంభించబోగా, ప్రకాశం గారు జ్ఞాపకంచేసి తెలుగులోకి త్రిప్పారు. ఒక్క మరుపాంరాజాతప్ప, తక్కిన సభ్యులం దరూ తెలుగులో ప్రమాణం స్వీకరించారు. స్పీకరును ఒక్క విజయనగరం రాజామాత్రం యింగ్లీషులో అభినందించాడు.

తెలుగువాడు గాని పూర్వపు మద్రాసు మంత్రి కాగన్నగారు తెలుగులో ధైర్యంగా మాట్లాడగలిగినప్పుడు యీ 'రాజా' లు ఎందుకు చక్కగా మాట్లాడలేమని అధైర్యపడ తారో అర్థంగాదు.

❋

ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ - కర్తిలేని ప్రజ, కర్తి లేని సోషలిస్టుపార్టీగా చీలిపోయింది. విశ్వనాథంగారు మంత్రిత్వానికి రాజీనామా యిచ్చి నంటే పార్టీ అధ్యక్షుడుగా ఉంటున్న పరిగణించమని రాజాకర్గం విజయవాడలో తీర్మానిస్తే, రాజా వైఖరికి సంజాయిషీ యివ్వాలని కర్నూలులో విశ్వనాథంపార్టీ తీర్మానించింది. రాజా సమావేశంనుండి నిష్క్రమించి, విశ్వనాథంగారి బర్తరఫ్‌కాయీమినీ ప్రకాశంగారి సంతకంతోనే ఢిల్లీకి తనే వెళ్ళింతో తరుగెత్తారు.

❋

రాజా, విశ్వనాథం వర్గం చీలిపోవడంతో శివ అనుచరులతో ప్రతిపక్షస్థానాల్లో కడమ సీట్లు ఏర్పాటుచేయవలసిందిగా రాజా స్పీకరునుకోరారు. అంటే ఆంధ్ర శాసనసభ తొలి సమావేశంలోనే మరొక క్రొత్త పక్షం ఏర్పడిం దన్నమాట.

ఇదిగాక మద్రాసు రాయలసీమ సభ్యులతో మరొక 'రాయలసీమ పక్షం' మన శాసన సభలో వెలసింది.

క్రొత్తగా వెలసిన యీ రెండు వర్గాలతో మన శాసనసభలో దాదాపు 8 పక్షాలయినాయిగా వున్నాయన్నమాట!

జై ఆంధ్ర!

జై శాసనసభ పక్షాలకు!!

❋

రాజధాని ఆశికలో కాను మంత్రినని, బాధ్యతగల వ్యక్తినని విషయమే మరచిపోయారు మన్నారు శ్రీ తిమ్మారెడ్డి. కర్నూలులో వ్యతిరేకంగా శాసనసభ ఓటుచేస్తే, రాయలసీమ మద్రాసులో చేరిపోతుందట! ఏ బాధ్యతలు లేని, రాజకీయాలలో ప్రవేశంలేని ఏ వ్యక్తయినా యింత బాధ్యతారహితంగా ఉపన్యసిస్తాడా? ఈ ప్రశ్నను యావదాంధ్రదృష్టితో పరిశీలించాలేగాని, ప్రాంతీయ దృక్పథాలతో గాదు. యావదాంధ్రకు ప్రాతినిధ్యంవహించే మంత్రి, యీ విధమైన 'పాకిస్థానీయంగా' మాట్లాడడం శోచనీయం.

తిమ్మారెడ్డిగారి వాదనకు, శేషారెడ్డిగారి చక్కని సమాధానం. తిమ్మారెడ్డిగారిలో వుంటే రాయలసీమ రక్తం, శేషారెడ్డిగారిలోకూడా వుంది. రాజధానికంటే రాష్ట్రం ముఖ్యమని, మద్రాసులో చేరతామనడం అర్థంలేని వాద మని, బెదరింపులవల్లగాక సామరస్యంగా సర్కారువారిని మెప్పించి కార్యం సాధించు కోవాలని రాయలసీమ మహాసభలో ఉపన్యసిస్తూ ఆయన సలహా చెప్పారు.

రాయలసీమవారుగాని, సర్కారువారుగాని ప్రాంతీయ విభేదాలను విస్మరించి, సమష్టి రాష్ట్రక్షేమాన్ని ధ్యానంలో వుంచుకొంటేనే సగుబాట్లపాలవుతారు.

❋

కర్నూలులో 25 తేది పార్లల్ జరిగింది. దీనికంతా కర్నూలు మునిసిపల్ ఛైర్మన్, జిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్ష కార్యదర్శులు అధ్యక్షత్వం వహించారు. అందరి మంత్రుల యిళ్లకూ పికెటింగ్ సందర్శించారు. గవర్నరు నివాసంవద్దకు పోయి "మాకు గవర్నరు పరిపాలన కావాలి" అని అరచారట! కర్నూలు తాత్కాలికరాజధాని కావని అంగీకరిస్తూ శాశ్వత రాజధాని నిర్ణయాన్ని వ్యతిరేకించడం, దానికొరకు గవర్నరుపాలన కావాలని నినాదాలు చేయడం యెంత హాస్యాస్పదంగా వుంటుందో చూడండి. శాసనసభ సమావేశ సమయంలో, సభ్యులస్వేచ్ఛకు భంగకరంగా యిలాంటి ఆందోళనలు లేవదీయడం సమర్థించరానిది. రాయలసీమ నాయకులు యీ ఆందోళనలను కోపాన వుంచకుండడం అవసరం.

❋

శాసనసభ కాంగ్రెస్‌పార్టీకి ఉపనాయకుడుగా శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావుగారు ఎన్నుకోబడ్డారు. అప్పారావుగారంటే రాజధాని విషయంలో సంతకరెడ్డిగారికి ఎదురు దెబ్బ కొనసభ్యుడన్నమాట! కార్యదర్శులుగా శ్రీ టి. యస్. వెంకటసుబ్బారెడ్డి, కమలం మన్ముథరావుగారలు, చీఫ్‌విప్‌గా అలాపు లక్ష్మణదాసు ఎన్నుకోబడ్డారు. కార్య వర్గంలో నెల్లూరుజిల్లా శాసనసభ్యులు శ్రీ పాతశేటి వెంకట స్వామి రెడ్డి, బెజవాడ నారాయణరావుగారలు కలరు.

❋

ఆంధ్రశాసనసభ నాయకుడుగా ముఖ్య మంత్రి ప్రకాశంగారే వుంటారు.

ప్రభుత్వోద్యోగులు

1939 సంవత్సరం కేంద్రప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో నియమింపబడియున్న పుర్మో గులతో పోల్చిచూస్తే, రెండవప్రపంచయుద్ధం ఆరంభమైనతర్వాత గుమాస్తాలు, బంట్రోతులు వగైరా ప్రభుత్వోద్యోగులు 12 రెట్లున్నారు. ఉన్నతాధికారులు 10 రెట్లు, ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్లు సంఖ్యతో పోల్చి చూసినప్పుడు—మంత్రులు (అన్ని శాఖలవారు) ఆరింతలు పెరిగారు. బ్రిటిష్‌పాలనే యిప్పటికకు కొన సాగియుంటే నేటి గెజిటెడ్ ఉద్యోగులలో సగంమంది నాన్‌గెజిటెడ్ ఆఫీసర్లుగానే వుండిపోయేవారు.

మీ పశువులకు
మట్టెంపాడు బీడు
[దకిణం పాలెం]
వివరములకు:-
బంధువుల నరసింహమూర్తిగారు,
బి. ఏ. బి. యల్.
జవహర్‌లాల్ రోడ్డు — నెల్లూరు.

నర్సారావుపేట డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 501 of 48. E. P. 338 of 53

గొట్టిపాటి పున్నయ్యవగైరాలు —వాదులు.
గొట్టిపాటి వెంకటేశ్వర్లువగైరా —ప్రతివాదులు.

గుంటూరు డి॥ నర్సారావుపేట తాలూకా యద్దనపూడి గ్రామంలో వేలము కాబడునట్టి ఆస్తి వివరం:- డి॥ స 45 వ A నుర్తుగల యి 0—76 సెంట్లు మింజాయిలె యి 0—36 ట్లు డి॥ స 42 వ యి 9—39 ట్లు మింజాయిలె యి 3—5 ట్లు నికర యి 3—41 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] గొట్టిపాటి పిచ్చయ్యవగైరాలు [ద] నల్లపనేని నరసింహారావు యిలయ్య [ప] గొట్టిపాటి సుబ్బారావు [ఉ] సర్కారుడొంక. యీ హద్దులలోగా యీ యి 3—41 ట్లు మింజాయిలె కాయింటు ఖరం కంకు పుమారు కిం యి 0 వ 1500—0—0 లు. వేలంవాయిదా 7—12—1953 తేది.

—వి. జగన్నాధరావుపంతులు—వాదివకీలు.

రాజాం డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 271 of 52. E. P. 150 of 53.

బొరాని అరెన్న ... —వాది.
కాజా సత్యం ... —ప్రతివాది.

యీ సెంటు డిక్రీ మొత్తం ఖర్చులకు క్రింద వాది తా॥ చీపురుపల్లి తా॥ పైడిభీమవరం గ్రామంలోని పేరాముకీపెట్ట పల్లం పుమారు 80 సెంట్లు పరిమితిగలభూములు 21—12—53 తేది మధ్యా 11 గంటలకు పై కోర్టువారిచేతను వేలం కాబడును. సర్కారు మదుపాటు రు 410/- లు.

—వై. వి. నరసింహమూర్తి—వాదిఅడ్వకేట్.

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 491 of 1952. E. P. 106 of 1953.

యసవాక నారాయణరెడ్డి —వాది.
(1) భక్తాని పోలయ్య
(2) ఆ పెద్దకసమ్మ } —ప్రతివాదులు.

పై సెంటులోని డిక్రీ మొత్తం వగైరాలు రాబట్టుకొరకుగాను 2—వ ప్రతివాది తా॥ షెడ్యూలు దాఖలా సొత్తులను కోర్టువద్ద బహి రంగముగా 18—1—1954 తేదీన మ॥ 11 గం టలకు కోర్టువద్ద వేలము వేయబడును.

—: షెడ్యూలు :—

నెల్లూరు రిజిస్ట్రేషను డిస్ట్రిక్టులో గూడూరు సబ్‌రిజిష్ట్రారులోనేరిన యీ గూడూరు II రిట్టు తిరుమలమ్మపాలెం గ్రామంలో 2—వ ప్రతివాదికి హక్కు—అనుభవముగల స్థిరాస్తి షెడ్యూలు:—

(1) స 120 వ పట్టాదాఖలా కోయమాగాణి సర్వే స 1561 యి 6—72 ట్లు కిట్టు ర 37.13.0 గల భూమిలో కొత్తున యి 1—0 ట్లు కిట్టు రు 5.10.0 గల భూమికిహద్దులు:- [తూ] పుత్తు చేను [ద] బెజవాడ వెంకయ్యభూమి [ప—ఉ] యీ వాది తాలూకాభూమి. పుమారు కిమ్మతు రు 500/- లు (2) స 402 పట్టాదాఖలా కోయ మెట్ట సర్వే స 1685 యి 1—16 ట్లు కిట్టు 0.10.0 పుమారు క్రయం రు 150/- లు (3) బిటో పట్టా దాఖలా కోయమెట్ట సర్వే స 1690 యి 0—86 కిట్టు రు 0—8—0 లు పుమారు కిమ్మతు రు 120/. యీ భూములున్నూ, యిందుకు సంబంధించిన సమస్త హక్కు—బాధ్యతలున్నూ.

—వి. వీరాస్వామినాయుడు, వాదిఅడ్వకేట్ - గూడూరు.

పంచాంగం

ఆంధ్రరాజకీయము

1953 డిశంబరు 6 తేది కార్తీక బహుళ అమావాస్య ఆదివార మగుటవలన అన్యోన్య కలహాములు యెక్కువగును.

ధరలు

1953 నవంబరు 20 తేది గురు వృషభస్థితు డగుటవలన సర్వవస్తువులకు ధర తగ్గుదలగా యుండును.

జ్యేష్ఠ కార్తె

1953 డిశంబరు 2 తేది రాత్రి గం. 9 లకు కటక లగ్నమందు జ్యేష్ఠ కార్తె ప్రవేశం, పూర్ణజలరాశి, అతివృష్టి.

నవంబరు తిధులు

28 శని అష్టమి రా 2.40 గంటలవరకు మఖ సా 5—52 గంటలవరకు
29 ఆది నవమి తె 5.25 గంటలవరకు పూర్వఫల్గుణి రా 6.25 గంటలవరకు
30 సోమ దశమి పూర్తి ఉత్తరఫల్గుణి రా 9.18 గంటలవరకు

డిశంబరు తిధులు

1 మంగళ దశమి ఉ 7.28 గంటలవరకు హస్త రా 11.49 గంటలవరకు
2 బుధ ఏకాదశి ఉ 9.21 గంటలవరకు చిత్త రా 2. 6 గంటలవరకు
3 గురు ద్వాదశి ప 11.18 గంటలవరకు స్వాతి రా 4.38 గంటలవరకు
4 శుక్ర త్రయోదశి ప 12.55 గంటలవరకు విశాఖ పూర్తి.

—నిమ్మగడ్డ వెంకటేశ్వరశాస్త్రి.

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy, at the Zamin Ryot Power Press, 170, Thipparajuvari St. Nellore.